

QL
461
P544
ENT

PHEGEA

driemaandelijks tijdschrift van de
VLAAMSE VERENIGING VOOR ENTOMOLOGIE

Afgiftkantoor 2170 Merksem 1

Periode: juli – augustus – september 2006

ISSN 0771-5277

Erkeningsnr. P209674

Redactie: Dr. J.-P. Borie (Compiègne, France), Dr. L. De Bruyn (Antwerpen), T. C. Garveot (Antwerpen), B. Goater (Chandlers Ford, England), Dr. K. Maes (Tervuren), Dr. K. Martens (Brussel), H. van Oorschoot (Amsterdam), W. O. De Prins (Leefdaal).

Redactie-adres: W. O. De Prins, Leefdaal 401B, B-3061 Leefdaal (Belgium).

e-mail: willy.de.prins@telenet.be.

Jaargang 34, nummer 3

1 september 2006

Archon apollinus from Ródos Island, Greece, confirmation desirable (Lepidoptera: Papilionidae)

John G. Coutsis & Níkos Ghalalás

Abstract. Past records of *Archon apollinus* from the Greek island of Ródos are presented and the need for their confirmation is discussed.

Samenvatting. *Archon apollinus* van Rhodos, Griekenland, bevestiging gewenst (Lepidoptera: Papilionidae)

Vermeldingen van *Archon apollinus* (Herbst, 1798) van het Griekse eiland Rhodos worden opgesomd en de noodzaak voor de bevestiging ervan wordt besproken.

Résumé. *Archon apollinus* sur l'île de Rhodes, Grèce, confirmation souhaitée (Lepidoptera: Papilionidae)

Les mentions d'*Archon apollinus* (Herbst, 1798) sur l'île grecque de Rhodes sont signalées et la nécessité de leur confirmation est discutée.

Key words: Papilionidae – *Archon apollinus* – Greece – Ródos – distribution.

Coutsis, J. G. : 4 Glykonos Street, GR-10675 Athens, Greece. e-mail: kouts@otenet.gr.

Ghalalás, N.: 30 Karaolí – Dimitriou Street, GR-12461 Athens, Greece.

Introduction

To our knowledge, the only existing records of *Archon apollinus* (Herbst, 1798) from the Greek island of Ródos are the ones that were presented by Rebel (1916, 1924) and by Pierron (1978). Olivier (1993) incorporates these records in his treatise on the butterflies of this island and accepts *apollinus* as a member of the island's butterfly composition. Tolman (1997), in his field guide on European butterflies, likewise lists Rhodes (= Ródos) as a locality for *apollinus*.

Discussion

The Rebel records were based on larvae observed end March by Hofrat Martin, who later described them to Rebel as having rectangular red spots. The Pierron record simply mentions that he personally encountered *apollinus* in

Ródos, but gives no precise locality and date information, which, to say the least, seems a bit odd, given the fact that there existed only one previous record of this butterfly from Ródos and that it was in need of confirmation.

The lack of any other published records of *apollinus* from Ródos, despite the fact that collecting took place often in April, both by the first author, as well as by other lepidopterists, as attested by Gianelli (1914) and by Turati & Fiori (1930), made us consider visiting the island in the first half of March in hope of confirming the Rebel and Pierron records.

A visit to Ródos and field results

The trip to Ródos was eventually made by both authors in early March 2005, and the search for *apollinus* was carried out within an altitudinal zone extending from sea level to about 600 m. Care was taken to search areas where *Zerynthia cerisy* (Godart, [1824]) either was known to fly from past experiences, or was actually found flying in abundance, in hope that the often syntopic and larval host-plant-sharing *apollinus* would also make its appearance.

Unfortunately not a single *apollinus* was to be recorded anywhere. At sea level there was an abundance of *cerisy*, mostly very fresh, and at altitude *cerisy* had not yet emerged. It thus appeared to us that the timing was just right for *apollinus*, and that, had it been around, surely we would have observed it.

Conclusions

The vagueness of the Pierron record and the fact that the larvae of *cerisy* may very well at times be black with red spots (making confusion possible with those of *apollinus*, when the larvae are in their first two stages and still very small), imply that the uncontested acceptance of *apollinus* as being a faunal element of Ródos is not entirely justifiable.

Even though we do not exclude the possibility that *apollinus* is actually found on Ródos, we strongly feel that, with the evidence at hand, confirmation of its existence there is still both desirable and necessary.

The future

Our future plans call for revisiting Ródos in February 2007 in hope of eventually perhaps finding *apollinus* possibly at sea level locations. It is also hoped that in time other lepidopterists as well, will be prompted to contribute to the search of this butterfly on the island of Ródos.

References

- Gianelli, G. 1914. Escursioni Zoologiche del Dr. Enrico Festa nell'Isola di Rodi. X. Lepidotteri. — *Boll. Musei Zool. Anat. comp. R. Univ. Torino* **29**: 1–4.
- Olivier, A. 1993. *The butterflies of the Greek island of Ródos: Taxonomy, faunistics, ecology and phenology*. — Flemisch Entomological Society, Antwerpen, 250 pp., 2 colour plates.
- Pierron, M. 1978. Quelques notes sur la biologie d'*Archon apollinus* (Staudinger) (Lep. Papilionidae). — *Alexanor* **10**: 325–330.
- Rebel, H. 1916. Zur Lepidopterenfauna der Insel Rhodus. — *Jahresbericht des wiener Entomologen Vereins* **26**(1915): 111–115.
- Rebel, H. 1924. Lepidopterologische Nachträge zu einigen ostmediterranen Insularfaunen. — *Jahresbericht des wiener Entomologen Vereins* **30** (1919): 37–49.
- Phegea* **34** (3) (1.IX.2006): 82

- Tolman, T. 1997. *Butterflies of Britain & Europe*. — Harper Collins, London, 320 pp.
- Turati, E. & Fiori, A. 1930. Lepidotteri di Rodi. — *Memorie della Società entomologica italiana* 9: 196–214.
-

Erratum

In the Abstract and Résumé of our paper "The chromosome number and karyotype of *Plebeius (Plebejides) pylaon brethertoni* from Mt. Helmós, Pelopónnisos, Greece, its tentative elevation to species level, and notes about presently existing unsettled taxonomic questions in the *pylaon* species-group complex (Lepidoptera: Lepidoptera)" (*Phegea* 34(2): 57–60), the author name of *Plebeius (Plebejides) pylaon brethertoni* should be corrected to: (Brown, 1976).

John G. Coutsis & Jurate De Prins

Boekbespreking

De Prins, W. & De Prins, J.: *Gracillariidae (Lepidoptera)* – In: Landry, B. (Ed.), *World Catalogue of Insects Volume 6*.

17,5 × 24,5 cm, 502 p., Apollo Books, Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup, Denmark, www.apollobooks.com, hardcover, 2005, 760.00 € (ISBN 87-88757-64-1).

Van alle "kleine vlinders" vormen de Gracillariidae een interessante groep voor entomologen, ook amateurs. Dikwijls zijn het bijzonder mooi en kleurrijk getekende kleinoden die bij nader onderzoek prachtige metaalglanspatronen kunnen vertonen. De rupsen zijn bladmineerders en kunnen, mits de vereiste kennis van biologie en voedselplant, relatief gemakkelijk gevonden worden. Mits de aangetaste bladeren op het juiste tijdstip verzameld worden zijn de meeste van deze dieren ook eenvoudig te kweken. Een aantal soorten van deze familie is ook van economisch belang zodat deze ook door beroepsentomologen grondig bestudeerd worden. Denk bijvoorbeeld maar aan *Cameraria ohridella*, een soort die op spectaculaire wijze in enkele jaren tijd gans Europa heeft veroverd en de Paardekastanje het leven zuur maakt.

In dit zesde volume van de reeks "*World Catalogue of Insects*", worden enkel de Gracillariidae behandeld. Deze familie wordt ingedeeld in 98 genera met daarin 1809 soorten. De synoniemen, zowel op genus- als op soort-niveau, worden uiteraard ook onder de loep genomen. In de inleiding worden trouwens niet alleen het aantal beschrijvingen in de decades vanaf 1758 overlopen, maar ook de opbouw van de database die als basis heeft gediend voor het samenstellen van dit werk en tevens de bronnen zelf waarop de catalogus gebaseerd is. Deze inleiding bevat naast een lijst van musea waar Gracillariidae types bewaard worden ook een overzicht van de wijzigingen in de classificatie in deze familie.

De catalogus zelf is onderverdeeld in 7 delen: de "family group names", "genus en species group names", "fossil species", "unavailable names", "unplaced species", "taxa transferred to other families" en "addenda". De catalogus geeft per soort zeer gedetailleerde informatie over de auteur, het jaar van de beschrijving, de exacte referentie naar deze originele beschrijving en de originele schrijfwijze van de soortnaam. Dezelfde informatie wordt gegeven voor alle synoniemen. Eventuele opmerkingen aangaande de nomenclatuur worden ook gegeven. Bovendien worden ook de typelokaliteit, aantal types (en de plaats waar ze bewaard worden), de voedselplant(en), de eventuele parasieten en de verspreiding uitvoerig besproken, met verwijzing naar de bronnen van al deze informatie. De genera worden, net als de soorten zelf binnen elk genus, alfabetisch behandeld. Dit vergemakkelijkt het opzoekwerk aanzienlijk.

Op het eind van dit naslagwerk worden, zoals het bij een dergelijk werk hoort, een volledige bibliografie en een index gegeven. Dit werk geeft wel drie aparte indexen: voor de parasieten, de botanische namen en de Lepidoptera namen.

Doordat het boek ontstaan is uit een digitale database zijn de verschillende invalshoeken die in een database als "filter" worden gebruikt ook in het boek terug te vinden wat het gebruik in de praktijk zeker ten goede komt. Toch is het jammer dat een werk als dit niet als digitale versie beschikbaar is. Dat zou de volle omvang van de hier verzamelde informatie pas volledig en transparant toegankelijk maken. Om begrijpelijke economische redenen kan dit uiteraard van de uitgever (nog) niet verwacht worden. Hoe dan ook, deze catalogus zal ongetwijfeld het standaardnaslagwerk worden (en wellicht gedurende lange tijd blijven) voor iedereen die zich, hetzij als amateur hetzij als professioneel entomoloog, met deze fascinerende familie bezighoudt.

Theo Garvoet

On the presence of *Valerietta niphopasta* and *Valerietta hreblayi* nom. nov. in Europe and of *Chersotis andereggii* on the Balkan Peninsula (Lepidoptera: Noctuidae)

Stoyan Beshkov & Alexander Slivov

Abstract. *Valerietta niphopasta* (Hampson, 1906) (= *Valerietta bulgarica* (Drenovsky, 1953) **syn. nov.**) and *Valerietta hreblayi* Beshkov **nom. nov.** (= *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992, junior secondary homonym) are two distinct taxa, both occurring in Bulgaria. *V. niphopasta* is known in Europe only from SW Bulgaria, Kresna Gorge, published and illustrated before from there as "*Crypsedra niphopasta bulgarica* Dren." and from Vitosha Mnt., from where was described *Crypsedra niphopasta bulgarica* Drenovsky, 1953 **syn. nov.** The only known localities in Europe for *Valerietta hreblayi* are the Bulgarian Black Sea Coast, "Arkutino" and its surroundings south of Bourgas town, from where the neotype of *Valerietta bulgarica* was designed and the last taxon was redescribed. In fact the redescription of *V. bulgarica* sensu Hreblay, 1992 is a description of a new species-group taxon. A review of both taxa is given and the European representatives of the genus *Valerietta* with their genitalia, including the everted vesica are illustrated. *Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]) is known to occur with certainty on the Balkan Peninsula. Proved localities in SW Bulgaria are: S. Pirin mnt. and E. Rila mnt. The male genitalia, including the everted vesica, are illustrated here.

Samenvatting. Over het voorkomen van *Valerietta niphopasta* en *V. hreblayi* in Europa en van *Chersotis andereggii* op het Balkan schiereiland (Lepidoptera: Noctuidae)

Valerietta niphopasta (Hampson, 1906) (= *Valerietta bulgarica* (Drenovsky, 1953) **syn. nov.**) en *Valerietta hreblayi* Beshkov **nom. nov.** (= *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992, junior secondary homonym) zijn twee aparte taxa, welke allebei in Bulgarije voorkomen. *V. niphopasta* is in Europa alleen bekend uit Zuidwest-Bulgarije, Kresna Kloof, voordien vandaar gepubliceerd en geïllustreerd als "*Crypsedra niphopasta bulgarica* Dren." en uit het Vitosha gebergte vanwaar *Crypsedra niphopasta bulgarica* Drenovsky, 1953 **syn. nov.** beschreven werd. Het enige bekende gebied in Europa voor *Valerietta hreblayi* ligt aan de Bulgaarse Zwarte-Zee kust, "Arkutino" en de omgeving ten zuiden van de stad Burgas, vanwaar het neotype van *Valerietta bulgarica* werd aangeduid en vanwaar dit taxon werd beschreven. In feite is de herbeschrijving van *V. bulgarica* sensu Hreblay, 1992 de beschrijving van een nieuw taxon in de soortgroep. Een overzicht van beide taxa wordt gegeven en de Europese vertegenwoordigers van het genus *Valerietta*, alsook hun genitalia met uitgestulpte vesica worden afgebeeld. *Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]) is met zekerheid vastgesteld op het Balkanschiereiland. Zekere vindplaatsen in Zuidwest-Bulgarije zijn: het zuidelijke Piringeberge en het oostelijke Rilagebergte. De mannelijke genitalia, met uitgestulpte vesica, worden hier afgebeeld.

Résumé. Sur la présence de *Valerietta niphopasta* et *V. hreblayi* en Europe et de *Chersotis andereggii* dans la Péninsule balkanique (Lepidoptera: Noctuidae)

Valerietta niphopasta (Hampson, 1906) (= *Valerietta bulgarica* (Drenovsky, 1953) **syn. nov.**) et *Valerietta hreblayi* Beshkov **nom. nov.** (= *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992, homonyme secondaire plus récent) sont deux taxa distincts, présents tous les deux en Bulgarie. *V. niphopasta* n'est connue en Europe que de Bulgarie sud-ouest, crevasse Kresna, d'où l'espèce était décrite et illustrée comme "*Crypsedra niphopasta bulgarica* Dren.", et des monts Vitosha, d'où *Crypsedra niphopasta bulgarica* Drenowski, 1953 **syn. nov.** fut décrite. Les seules localités en Europe de *Valerietta hreblayi* se trouvent à la côte bulgare de la mer Noire, "Arkutino" et, dans les environs, au sud de la ville de Bourgas, d'où le néotype de *Valerietta bulgarica* fut désigné et d'où l'espèce fut décrite. En effet, la redescription de *V. bulgarica* sensu Hreblay, 1982 est la description d'un taxon nouveau dans le groupe-espèce. Une révision des deux taxa est proposée ici et les représentants européens du genre *Valerietta*, ainsi que leurs genitalia avec

vesica évaginée sont illustrés. *Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]) se trouve dans la Péninsule balkanique. Deux localités certaines en Bulgarie sud-ouest sont: la montagne Pirin méridionale et la montagne Rila orientale. Les genitalia mâles, avec vesica évaginée, sont illustrés ici.

Key words: Noctuidae – *Valerietta hreblyai* – *Valerietta niphopasta* – *Valerietta bulgarica* – *Chersotis andereggii* – faunistics – Bulgaria – genitalia.

Beshkov, S.: National Museum of Natural History, Tsar Osvoboditel Blvd. No. 1., 1000 Sofia, Bulgaria. Email: beshkov@nmnh.bas.bg

Slivov, A.: Institute of Zoology, Bulgarian Academy of Sciences, Tsar Osvoboditel Blvd. No. 1., 1000 Sofia, Bulgaria.

The genus *Valerietta* Draudt, 1938 (= *Lamprosticta* sensu auct., = *Crypsedra* sensu auct.) at present contains four species with Ponto-Caspian distribution (Ronkay & Ronkay 1995: 120) and a few undescribed species. All of them are very rare, known only from a few specimens with poorly known variability and with unknown biology. The lack of material for comparison and verification was the reason why some taxa have been described by monotypy into the *niphopasta* group, only on the base of comparison with not well elaborated illustrations and descriptions.

The first *Valerietta* specimen, reported from Europe is a single male collected by Drenovsky in Bulgaria (Vitosha mnt. near Dragalevski Manastir, 930 m, 10.V.1947). The specimen was collected during the day, on a trunk of beech (*Fagus sylvatica* L.) (Drenovsky 1953). Drenovsky compared the specimen to *Crypsedra niphopasta* from Syria (type locality: Akbes) as figured by Warren (in Seitz 1914: 133, fig. 32g.) and on the base of this comparison he described it as a new subspecies named *Crypsedra niphopasta bulgarica*. The original description is supplied with monochrome figures of the upper- and underside of the specimen and the head in lateral view (Fig. 1.). According to Drenovsky, the main differences between the specimen from Vitosha and the one illustrated in Seitz are size, forewing colour and pattern. The holotype (by monotypy) of *C. niphopasta bulgarica* has a forewing length of 14 mm, wingspan 28 mm, whereas the type of *C. niphopasta* figured in Seitz has a forewing length of 16 mm and wingspan 32 mm. The forewings of the specimen figured in Seitz are white, the orbicular spot is very small and orbicular and reniform spots are not connected to each other. The forewings of Drenovsky's specimen are grey with brownish scales; both spots are white and centred with a brownish dot. In the holotype of *C. n. bulgarica* the submarginal lines are composed of black and brown crescents, limited internally by six black pointed wedge-like spots, situated vertically to the margin and continuing internally up to the double median line. In the specimen figured in Seitz the wedge-like spots take the form of crescents. On the distal half of the costal margin in the Bulgarian specimen there are six black dots of different size, beginning above the two spots and continuing almost to the apex. In Seitz's specimen these spots are missing. Furthermore, in the terminal fascia in the specimen illustrated in Seitz there are 4–5 black spots pointing towards the outer margin; these are missing in Drenovsky's specimen. On the base of the differences given above, *Phegea* 34 (3) (1.IX.2006): 86

Drenovsky described the specimen from Vitosha as *Crypsedra niphopasta bulgarica* Drenovsky, 1953. We think, the differences Drenovsky found between the only two *Valerietta* specimens known that time are due to a comparison with that not so well and correctly elaborated illustration in Seitz. The reason of our opinion is, that the painted illustration in Seitz and the photograph in Hreblay (1992, pl. I, fig. 5), which both show one and the same specimen (the holotype of *niphopasta* Hampson, 1906) are rather different. Moreover, the Bulgarian specimen described and illustrated by Drenovsky shows no important differences with the holotype of *Valerietta niphopasta* illustrated in Hreblay (1992).

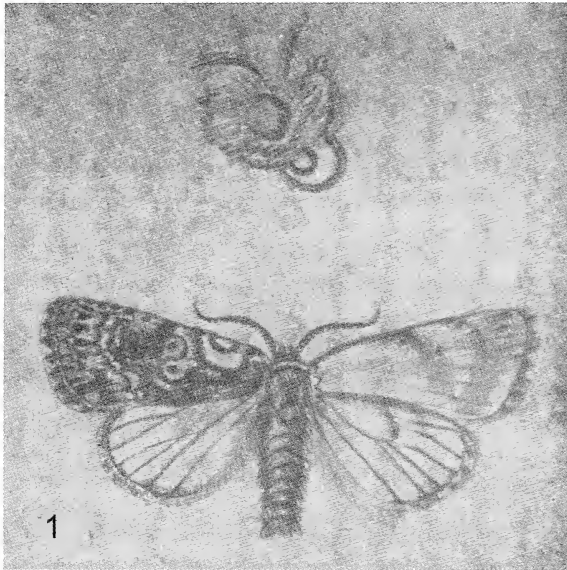

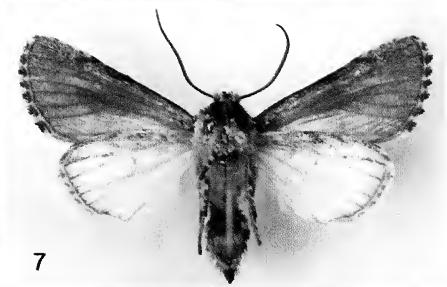
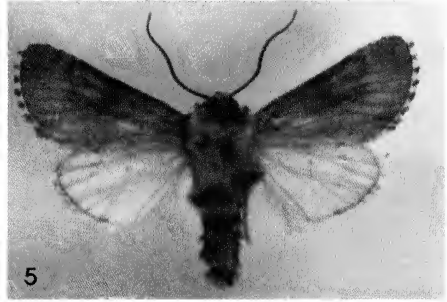
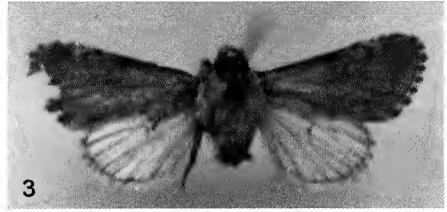
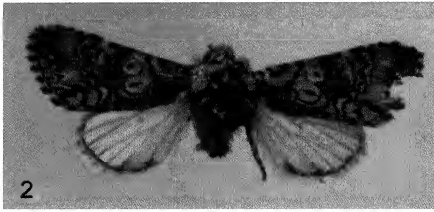
Fig. 1.– *Valerietta niphopasta niphopasta* (Hampson, 1906). Facsimile of the original illustration of *Crypsedra niphopasta bulgarica* Drenovsky, 1953 from Vitosha mnt.

During more than 30 years the type specimen of Drenovsky remained the only known representative of the genus *Valerietta* in Europe. The genera *Valerietta*/*Crypsedra* (respectively the taxa *niphopasta* Hampson /*bulgarica* Drenovsky) were omitted for Europe in Hartig & Heinicke (1973) and for Bulgaria in Ganev (1982). Slivov (1984: 61) reported a single specimen determined as "*Crypsedra niphopasta bulgarica* Dren." from "Spirka Kresna, 28–30.V.1979, 1 male at an electric light". On the same page the specimen is figured in monochrome. Slivov compared this specimen (Figs 2–3) to the original description of *bulgarica* Drenovsky and found it to correspond rather well to this description and illustration. For this reason, he recognized it as "*Crypsedra niphopasta bulgarica* Dren.". Another *Valerietta niphopasta* specimen which the senior author examined was caught in Asia Minor, Prov. Antalya, 3 km to Cevizli village from Akseki, 1200 m, 12.V.1999, T. Drechsel,

S. Beshkov & J. Gelbrecht leg. at 160 W MVL, in coll. T. Drechsel, 1 male. This specimen is similar to the specimens from Arkutino, but has a dark centre in the stigmata and a large black spot on the outer margin before the tornus. Some more localities of *V. niphopasta*, all in Turkey can be found in Hreblay (1992: 237).

The next report of *V. niphopasta* is that in Hacker, Kuhna & Gross (1986: 109) as a species new for Turkey (Prov. Konya and Prov. Antalya), illustrated in monochrome (op. cit. pl. 2, fig. 16). In Poole (1989: 985–986) *Crypsedra niphopasta* subsp. *bulgarica* Dryanovski [sic!], 1953 is given as a synonym of *Valerietta niphopasta* (Hampson). Later on, Hacker (1989: 183) used the name *Valerietta niphopasta bulgarica* (Drenowski, 1955) [sic!], referring to all the previously known localities: Vitosha mnt. (Dragalevski Manastir) and Kresna, and mentioning a new locality "Arkutino" (leg. and coll. Varga). Fibiger & Hacker (1990: 43) elevated *bulgarica* to specific rank and stated that it occurs also in Turkey. Hacker (1990: 164–165) listed *V. bulgarica* for the Balkan Peninsula and Anatolia, and *V. niphopasta* for Turkey and Northern Iran.

Hreblay (1992: 237) could not find the type of *Crypsedra niphopasta bulgarica* and designated the specimen from Arkutino as a neotype. Hreblay (pers. comm. 3.VII.1994) preferred to retain the name of Drenovsky (not make a synonym from it), because it was not possible for him to prove, that the neotype is different from the insect illustrated by Drenovsky. He regarded the neotype of *V. bulgarica* as a bona sp. The male genitalia, including the everted vesica of both *V. bulgarica* and *V. niphopasta* are illustrated and *V. bulgarica* is redescribed. In fact, this redescription of *V. bulgarica* sensu Hreblay, 1992 is a description of a **new** species group taxon, different from *bulgarica* Drenovsky, 1953. The designation of the neotype by Hreblay however, is based on erroneously determined material, it does not "define the nominal taxon objectively" (ICZN 1999, Art. 75.1.) and does not satisfy articles 75.3.5. and 75.3.6. of the ICZN (1999), or Art. 75(d)(4)(5) of the Code current at that time (ICZN 1985). In Hreblay (1992) both species (holotype of *V. niphopasta* and neotype of *V. bulgarica*) are illustrated in colour (Pl. I, figs. 5–8). According to Hreblay (1992) the main differences between *V. niphopasta* and *V. bulgarica* (neotype from "Arkutino") are expressed in the stigmata: *V. bulgarica* sensu Hreblay, 1992 is the only representative of the genus without dark centres in the stigmata (however, from the primary source of Drenovsky, both from the text and the illustration it is clear that the stigmata of *bulgarica* are with dark centres!) – (see Art. 75.3.5. of the current Code or Art. 75(d)(4) from the previous Code). Therefore, the name *bulgarica* sensu Hreblay, 1992 should be considered a primary homonym and it does not satisfy Art. 52.1. of the Code (ICZN 1999). Other minor differences can be found in the ground colour and cross lines. The wingspan of the neotype is the same as in the Drenovsky's type – 28 mm. In the male genitalia, including the everted vesica, there appears to be no important difference between the species, except that the base of the right harpe is less developed in *V. bulgarica* sensu Hreblay, 1992.

Figs. 2–3. *Valerietta niphopasta niphopasta* (Hampson, 1906), ♂. SW Bulgaria, Kresna Gorge, Stara Kresna Railway Station, 200 m, 28–30.V.1979, A. Slivov leg., 2.– upperside; 3.– underside.

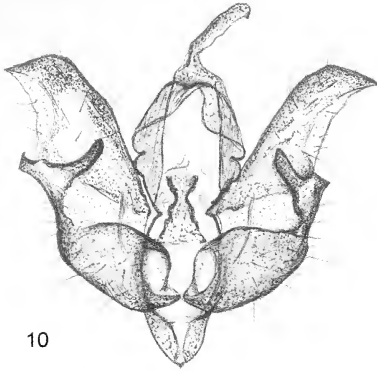
Figs. 4–7. *Valerietta hreblayi* Beshkov, nom. n. Bulgaria, Black Sea Coast, Arkutino near Primorsko, Bourgas region, 08.VI.1998, Beshkov, Nowacki & Palka leg., males, 4, 6.– upperside; 5, 7.– underside (4, 5 in coll. Nowacki, 6, 7 in coll. Beshkov).

Figs. 8–9. *Chersotis andereggii andereggii* (Boisduval, [1837]), ♂, upperside. 8.– SW Bulgaria, South Pirin mt., Gotze Delchev Chalet, 1600 m, 04.VIII.1981, A. Slivov leg.; 9.– Turkey, Karadeniz Daglari, Prov. Artvin, Yusufeli district, below Yaylalar Village, 1800 m, 18.VII.1995, S. Beshkov, J. Gelbrecht & E. Schwabe leg.; scale bar 10 mm.

Ronkay & Ronkay (1996: 120–122) were also unable to find the type of *Crypsedra niphopasta bulgarica* Drenovsky and accepted the opinion of Hreblay (1992). They also recognised *V. bulgarica* (neotype) as a species distinct from *V. niphopasta*. Both taxa were illustrated in colour (Pl. 3, figs. 40–42) and the male genitalia including the everted vesica of *V. bulgarica* (neotype) were figured again (p. 179, figs. 107–108). A short diagnosis of *V. bulgarica* was given, as well as the differences in exterior morphology and in the genitalic characters from other members of the *V. niphopasta*-group. In all, they confirmed the opinion of Hreblay (1992).

The specimen from Arkutino designated as a neotype of *V. bulgarica* looks different from the other specimens we have seen. It shows also differences from the illustrations and the description of the type of Drenovsky. The senior author heard that the type of *Crypsedra niphopasta bulgarica* is deposited in National Museum of Natural History (Sofia). He carefully checked several times all collections in the Museum, but the type was not found there. He also spent a couple of nights in Vitosha mnt., near Dragalevski Manastir, in late May, but no single *Valerietta* specimen was found there. The only *Valerietta* specimen we found in the collection of the Institute of Zoology, Bulgarian Academy of Sciences, was the male taken by Slivov in Kresna, identified as *Crypsedra niphopasta bulgarica*. As it was mentioned above, Slivov (1984: 61) illustrated it in monochrome. It corresponds rather well to the original description of *bulgarica* Drenovsky, as well as to *V. n. niphopasta* (Hampson) illustrated in the literature mentioned above. However, it differs from *V. bulgarica* sensu Hreblay, 1992. Although there are no significant differences in the male genitalia in the specimen from Kresna (Figs. 10–11) (Gen. prep. No. 2./09.III.1995, S. Beshkov) they look more similar to these of *V. n. niphopasta* (Hampson). The wingspan of this specimen is 29.5 mm., forewing length 13 mm. There is no doubt that the specimen from Kresna is *Valerietta niphopasta niphopasta* (Hampson, 1906), whereas *V. bulgarica* sensu Hreblay, 1992 is a distinct species, different both from *V. n. niphopasta* (Hampson) and from *V. n. bulgarica* (Drenovsky).

Two males of *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992 have been collected near Arkutino in "Ropotamo Forest Farm" (Figs. 4–7) on 08.VI.1998 at 160 W MVL with 25 W black lamp, one at 22:40 and another at 23:30 local time (Beshkov, Nowacki & Palka 1999: 176; Beshkov 2000: 68), gen. preps with everted vesica 1./03.VII.1998 (Figs. 12–13) and 2./03.VII.1998 (Figs. 14–15), S. Beshkov. The habitat there is a humid warm forest (*Quercus-Fraxinus-Carpinus* mixed forest with several kinds of lianas) very close to a swamp. At the same time another, stronger lamp was lighted 100–150 m away in dry *Quercus* forest, but no *Valerietta* specimen was captured there.

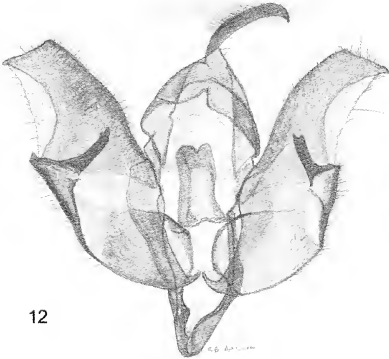

10

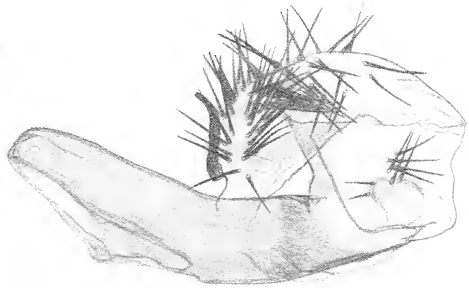

11

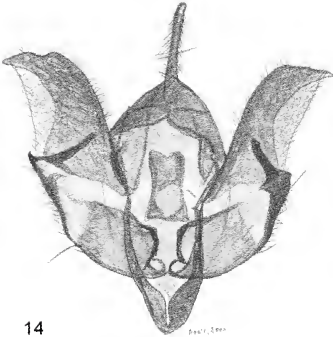
Figs. 10–11. *Valerietta niphopasta niphopasta* (Hampson, 1906), ♂. SW Bulgaria, Kresna Gorge, Stara Kresna Railway Station, 200 m, 28–30.V.1979, A. Slivov leg.: **10.**– genitalia; **11.**– everted vesica (Gen. prep. 2./09.III.1995, S. Beshkov), scale bar 1 mm.

12

13

14

15

Figs. 12–15. *Valerietta hreblayi* Beshkov, nom. n. Bulgaria, Black Sea Coast, Arkutino near Primorsko, Bourgas region, 08.VI.1998, Beshkov, Nowacki & Palka leg.; **12, 14.**– male genitalia; **13, 15.**– everted vesicas in euparal under a cover glass (14–15 gen. prep. 2./03.VII.1998, S. Beshkov, in coll. Nowacki; 12–13 gen. prep. 1./03.VII.1998, S. Beshkov, in coll. Beshkov), scale bar 1 mm.

Less than 200 m from the first locality where the species was found in 1998, a single male specimen was collected in a light trap on 18.VI.2001, J. Nowacki & S. Beshkov leg., in coll. M. Fibiger. About 200 m further no other *Valerietta* specimens were seen on light. Some sympatric and synchronic species there were: *Nychiodes waltheri* Wagner, 1919, *Craniophora pontica* (Staudinger, 1879), *Atypha pulmonaris* (Esper, [1790]), *Apamea syriaca* (Osthelder, 1933), *Mythimna congrua* (Hübner, [1817]), and *Eilema depressa* (Esper, [1787]).

Only about 800 m from the "Ropotamo Forest Farm" near Arkutino, in "Pyasachna Lilia" Natural Reserve (Fig. 16) 2♂ of *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992 were collected on 17.VI.2001 at a 250 W MVL, J. Nowacki & S. Beshkov leg., in coll. Nowacki. The habitat there is coastal, termophile, dry mixed *Quercus* forest on a sandy hill between the sea and a river with aquatic vegetation on one of the sides and dunes with *Pancretium maritimum* L. on the other side. About 300 m away, in the dunes no *Valerietta* specimens were found and the species composition was completely different. Sympatric and synchronic species to *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992 were: *Dyspessa salicicola* (Eversmann, 1848), *Nychiodes waltheri* Wagner, 1919, *Geometra palilionaria* (Linnaeus, 1758), *Atypha pulmonaris* (Esper, [1790]), *Cosmia confinis* Herrich-Schäffer, [1849], *Apamea syriaca* (Osthelder, 1933), *Archanara dissoluta* (Treitschke, 1825), *Oria musculosa* (Hübner, [1808]), *Mythimna straminea* (Treitschke, 1825), and *Eilema depressa* (Esper, [1787]).

An additional locality of *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992, about 3–4 km south from the localities mentioned above is the bridge on the Ropotamo River near Primorsko, an old *Fraxinus* forest, 06.VI.2003, 1♂, S. Beshkov & Ph. Fastre leg. at a 160W MVL with 18W black tube, in coll. Fastre.

These findings suggest that *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay has also two generations (Beshkov 2000: 68). The forewing length of the specimens from the first generation is approximately 14 mm, the wing span is 30 mm. Prof. Z. Varga informed the senior author (pers. comm. February, 2004) that the specimen collected by him (the neotype of *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay) originated from a dry, warm *Quercus* forest in the sandy dunes near the sea coast. Mr Z. Kolev informed me (S. Beshkov) about 30 specimens, including females collected by lepidopterologists from Finland in several localities, at different times and in different biotopes near Arkutino. Both habitats ("Ropotamo Forest Farm" near Arkutino and "Pyasachna Lilia" Natural Reserve) are very close to each other and it is difficult to point out which is the typical one for *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992. From the common features for both habitats it is clear that *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992 inhabits both dry and humid mixed *Quercus* forests, limited by swamps with aquatic vegetation. Sympatric and synchronic species for the findings of June 1998 as well as the species composition of the "Pyasachna Lilia" Natural Reserve can be found in Beshkov, Nowacki & Palka, 1999.

Fig. 16.– Habitat of *Valerietta hreblayi*: "Pyasachna Lilia" Natural Reserve near Arkutino in June.

Our opinion is that *bulgarica* Drenovsky, 1953 is conspecific with *Valerietta niphopasta niphopasta* (Hampson, 1906), and *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992 is a distinct taxon. This also was the subsequent opinion of Hreblay (pers. comm. 3.VII.1994). According to Ronkay & Ronkay (1995: 121) *bulgarica* sensu Hreblay is a distinct species from *niphopasta* Hampson. However, *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay is a junior secondary homonym (ICZN, Art. 57.3.1.) with *bulgarica* Drenovsky, 1953 and for this reason a **replacement name** (ICZN, Art. 60.3.) is given here – *Valerietta hreblayi* Beshkov **nomen novum**. *V. hreblayi* Beshkov seems to fly in two generations: the first half of June (Beshkov, Nowacki & Palka 1999: 176; Beshkov 2000: 68 as *V. bulgarica*) and in the beginning of August (neotype of *Valerietta bulgarica*) (in Hreblay – 03.VIII.1973; in Ronkay & Ronkay – VII.1977). However, it is known that *V. niphopasta* in Turkey has also two generations: May–June and August–September (Hacker 1996: 287). The flight period of *niphopasta* (holotype of *bulgarica* Drenovsky) is early May and it was found at an altitude of 930 m., at rest on a trunk of *Fagus*; *V. hreblayi* Beshkov **nom. n.** was found only at light near a warm, dry or humid *Quercus/Fraxinus* forest close to the sea and at sea level. In Kresna, the *V. niphopasta* specimen was collected at the end of May at light near a warm, dry, mixed oak forest in an arid stony area at an altitude of 200 m. *Valerietta niphopasta niphopasta* has a pontomediterranean distribution, whereas *Valerietta hreblayi* is an endemic in the South-Bulgarian Black Sea coast region.

Valerietta niphopasta niphopasta (Hampson, 1906)

syn.: *Valerietta niphopasta bulgarica* (Drenovsky, 1953), **syn. nov.**

Valerietta hreblayi Beshkov, 2006 **nom. nov., replacement name**

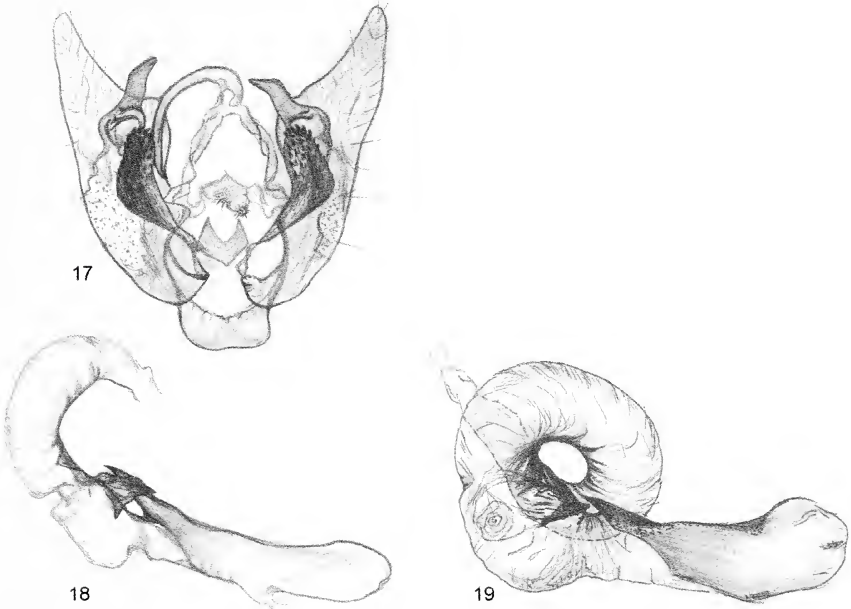
syn.: *Valerietta bulgarica* sensu Hreblay, 1992, nec Drenovsky, 1953,
junior secondary homonym

The new replacement name is given in honour of the eminent Hungarian lepidopterologist, the late Dr. Marton Hreblay.

Another record that requires elucidation is that of Slivov (1984) for *Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]). Slivov (1984: 57) reported it as a new species for Bulgaria from "Pirin mnt., G. Delchev Chalet, 1600 m, 04.VIII.1981, 1 male at electrical light". *Ch. andereggii* is a species closely related to *Ch. rectangula* ([Denis & Schiffermüller], 1775) and confusion with it is possible. Not long ago both species were regarded as conspecific. Boursin (1952: 53) first recognized *Ch. andereggii* as a distinct species, and on the differences in genitalia, biotopes and range separated it from *Ch. rectangula*. We again very carefully examined the specimen from Pirin (Fig. 8.) (wingspan 32.5 mm.) and its genitalia (Gen. prep. No. 1./09.III.1995, S. Beshkov) (Figs. 17–18) and can confirm its identity as *Chersotis andereggii andereggii* (Boisduval, [1837]). Another Bulgarian locally is Rila mnt., Grantchar (= Boris Hadzhisotirov) Chalet, 2200 m, 27–29.VII.1975, also leg. and in coll. Al. Slivov in Institute of Zoology, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia. This specimen with its genitalia, including the everted vesica, is illustrated in Beshkov (2000: 242, figs. 118–119, 267, fig. 14). At present, these are the only confirmed specimens of *Ch. andereggii* from the Balkan Peninsula. The reports of Hacker (1989: 58; 1990: 68) for *Chersotis andereggii* for Greece follow uncertain literature data for Peloponnesus, Chelmos mnt., 2200 m. The report of Zecevic (1996: 59) for Serbia also needs confirmation. Vasić (2002: 262) reported *Chersotis andereggii* from Serbia (Rimski Šancevi, 8.V.1950) [sic!]. According to him, *Ch. andereggii* occurs in the high mountains of Macedonia as well. This report also needs confirmation. In Vasić (2002: 262) July–August is given as the flight period, but his data (originating from his collection and card-index) are from May. The senior author examined most of the specimens from the Balkan Peninsula presented in the collections in Bulgaria and checked many genitalia, but failed to find other specimens of *Chersotis andereggii*. All specimens were of the widespread *Chersotis rectangula*, a species reported as new for Bulgaria by Tuleschkow (1931a: 28; 1931b: 193) from Alibotoush [= Slavyanka] mnt. in SW Bulgaria at an altitude of 1500 m.

In Fibiger (1993), *Ch. andereggii* is not shown for the Balkan Peninsula on the distribution map. Its distribution in Europe is given as follows: "boreo-alpine, known from the northern Pyrenees (France), the Alps, the south-western coast of Finland, northern Estonia and Russia (the southern Ural Mountains)". The population of the south-western coast of Finland and northern Estonia is

inhabited by a distinct subspecies, *Chersotis andereggii acrana* Mikkola, 1987 (Mikkola, Lafontaine & Grotenfelt 1987). In the same paper, *Ch. andereggii* is again not marked for the Balkan Peninsula. Our specimen shows unimportant differences in appearance and genital characteristics, including the everted vesica, from *Ch. andereggii acrana*, illustrated in Mikkola *et al.* (1987), from *Ch. andereggii andereggii* from Turkey (Figs. 9, 19), from the specimens from France (Alpes- Maritimes) present in the collection of the senior author and from specimens from the Alps (TL. Switzerland, Wallis), illustrated in colour in Fibiger (1993: pl. 2).

Figs 17–18. *Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]), ♂. SW Bulgaria, South Pirin mnt., Gotze Delchev Chalet, 1600 m, 04.VIII.1981, A. Slivov leg., Gen. prep. 1./09.III.1995, S. Beshkov. 17.– genital armature; 18.– not fully everted vesica.

Fig. 19. *Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]), ♂. Turkey, Karadeniz Daglari, Prov. Artvin, Yusufeli district, below Yaylalar Village, 1800 m, 18.VII.1995, S. Beshkov, J. Gilbrecht & E. Schwabe leg. Everted vesica (Gen. prep. 1./25.III.1997, S. Beshkov); scale bar 1 mm.

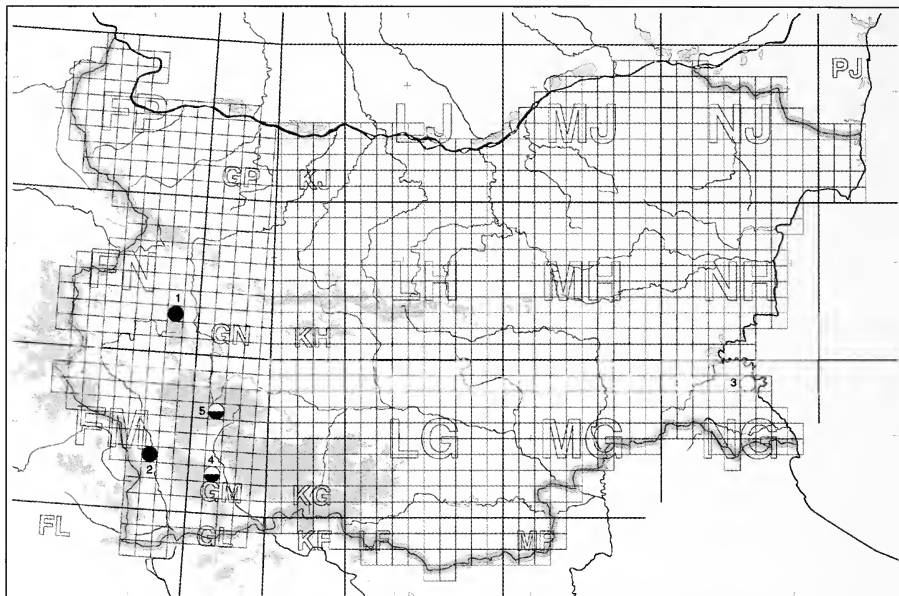

Fig. 20. Map of Bulgaria showing European localities of *Valerietta niphopasta* (Hampson, 1906) and *V. hreblyai* Beshkov, 2006, and Balkan localities of *Chersotis andereggii* (Boisduval, [1837]);

Valerietta niphopasta (Hampson, 1906): 1.– Vitosha mnt. near Dragalevski Manastir, Sofia District, 930 m; 2.– Kresna Gorge, Stara Kresna Railway Station, 200 m

Valerietta hreblyai Beshkov, 2006: 3.– Arkutino near Primorsko and surroundings, Bourgas region.

Chersotis andereggii (Boisduval, [1837]) surely proved localities on the Balkan Peninsula; 4.– South Pirin mnt., Gotze Delchev Chalet, 1600 m; 5.– Rila mnt., Grantchar (= Boris Hadzhisotirov) Chalet, 2200 m

Acknowledgements

We would like to express our sincere gratitude to: Mr. Michael Fibiger (Sorø, Denmark), to Mr. Hermann Hacker (Staffelstein, Germany), to Mr. Willy De Prins (Leefdaal, Belgium), to Dr. Andrew Polaszek (ICZN, London, England) for their comments and critical advices, or for the consultation concerning *Valerietta* taxa discussed here; to Mr. Zdravko Kolev (Helsinki, Finland) and to Prof. Zoltan Varga (Debrecen, Hungary) for the invaluable information quoted here, as well as to Dr. Herbert Beck (Mainz, Germany) for the donated *Ch. andereggii* material from the Alps. An invaluable help for us were the comments of the late Dr. Marton Hreblyai (Erd, Hungary) used here.

References

- Beshkov, S. 2000. An Annotated Systematic and Synonymic Check List of the Noctuidae of Bulgaria (Insect: Lepidoptera: Noctuidae). — *Neue Entomologische Nachrichten* **49**: 1–300.
- Beshkov, S., Nowacki, J. & Palka, K. 1999. Contribution to the knowledge on the distribution of *Macrolepidoptera* in Bulgaria. — *Wiadomości entomologiczne* **18**(3): 169–185.
- Boursin, C. 1952. Beiträge zur Kenntnis der *Agrotidae-Trifinae*, XLIX. Synonymie-Notizen nebst verschiedenen Bemerkungen, III. — *Zeitschrift für Lepidopterologie* **2**(1): 49–69.

- Drenovsky, A. 1953. *Cripsedra niphopasta* Obrth. (Insecta, Lepidopt.) subsp. *bulgarica* aus Bulgarien. — *Bulletin de l'Institut de Zoologie de l'Académie des Sciences de Bulgarie* **II**: 373–376 [in Bulgarian].
- Fibiger, M. 1993. Noctuidae II. — *Noctuidae Europaeae* **2**. — Sorø, 230 pp.
- Fibiger, M. & Hacker, H. 1990. Systematic List of the *Noctuidae* of Europe. — *Esperiana* **2**: 1–109.
- Ganev, J. 1982. Systematic and synonymic list of Bulgarian *Noctuidae* (Lepidoptera). — *Phegea* **10**(3): 145–160.
- Hacker, H. 1989. Die Noctuidae Griechenlands. Mit einer Übersicht über die Fauna des Balkanraumes (Lepidoptera, Noctuidae). — *Herbipoliana* **2**: i–xii, 1–589.
- Hacker, H. 1990. Die Noctuidae Vorderasiens (Lepidoptera) Systematische Liste mit einer Übersicht über die Verbreitung unter besonderer Berücksichtigung der Fauna der Türkei (einschliesslich der Nachbargebiete Balkan, Südrussland, Westturkestan, Arabische Halbinsel, Ägypten). — *Neue Entomologische Nachrichten* **27**: i–xvi, 1–706.
- Hacker, H. 1996. Ergänzungen zu "Die *Noctuidae* Vorderasiens" und Neuere Forschungsergebnisse zur Fauna der Türkei II (*Lepidoptera*). — *Esperiana* **4**: 273–330 + Taff. R-S.
- Hacker, H., Kuhna, P. & Gross, F.-J. 1986. 4. Beitrag zur Erfassung der *Noctuidae* der Türkei. Beschreibung neuer Taxa, Erkenntnisse zur Systematik der kleinasiatischen Arten und faunistisch bemerkenswerte Funde aus Aufsammlungen von Gross und Kuhna aus den Jahren 1968–1984. — *Mitteilungen der Münchner Entomologische Gesellschaft* **76**: 79–141.
- Hartig, F. & Heinicke, W. 1973. Elenko sistematica del Nottuidi europei - Systematisches Verzeichnis der Noctuiden Europas. — *Entomologica, Bari* **9**: 187–214.
- Hreblay, M. 1992. Revision der Gattung *Valerietta* Draudt, 1938. — *Esperiana* **3**: 235–241, T. I: 5–8.
- International Commission on Zoological Nomenclature, 1985. International Code of Zoological Nomenclature, Third Edition. XX General Assembly of the International Union of Biological Sciences. — International Trust for Zoological Nomenclature. London, Berkeley, Los Angeles, xx + 321 pp.
- International Commission on Zoological Nomenclature, 1999. International Code of Zoological Nomenclature, Fourth Edition. — International Trust for Zoological Nomenclature c/o The Natural History Museum, London, 306 pp.
- Mikkola, K., Lafontaine, J. & Grotenfelt, P. 1987. A revision of the holarctic *Chersotis andereggii* complex (*Lepidoptera, Noctuidae*). — *Nota lepidopterologica* **10**(3): 140–157.
- Poole, R. W. 1989. Noctuidae, Parts 1–3. — In: Heppner, J. (Ed.): *Lepidopterorum Catalogus* (New Series), Fasc. 118. — E. J. Brill, Leiden, New York, København, Köln. 1314 + xii pp.
- Ronkay, G. & Ronkay, L. 1995. Cuculliinae II. — *Noctuidae Europaeae* **7**. — Sorø, 224 pp.
- Slivov, A. 1984. New and rare butterfly species of the family Noctuidae (Lepidoptera) in the Bulgarian Fauna. — *Acta Zoologica Bulgarica* **25**: 56–66 [in Bulgarian].
- Tuleschkow, K. 1931a. In: Bulgarische Entomologische Gesellschaft: Referate und Mittelungen. — *Mitteilungen der Bulgarische Entomologischen Gesellschaft* **6**: 26–28 [in Bulgarian].
- Tuleschkow, K. 1931b. Zweiter Beitrag zur Lepidopterenfauna des Ali-Botusch Gebirges in Mazedonien. — *Mittelungen der Bulgarischen Entomologischen Gesellschaft* **6**: 189–202 [in Bulgarian].
- Vasić, K. 2002. Fauna of Noctuids (Lepidoptera: Noctuidae) in Serbia. — In: Proceedings on the fauna of Serbia, Vol. VI. — Serbian Academy of Sciences and Art, Department of Chemical and Biological Sciences, Beograd, chapter pagination: 165–293.
- Warren, W. 1909–1914. In: Seitz, A. (Ed.): *Die Gross-Schmetterlinge der Erde, 3. Band: Die Palaearktischen Eulenarten Nachtfalter*. — Alfred Kernen Verlag, Stuttgart, 511 pp, 75 pls.
- Zecevic, M. 1996. *Pregled faune leptira Srbije (Macrolepidoptera)*. — Institut za istrazivanja u poljoprivredi Srbija, IP "Nauka", Beograd, 159 pp. [in Serbian].

Boekbespreking

Eliasson, C. U., Ryrholm, N., & Gärdenfors, U.: *Nationalhyckeln till Sveriges flora och fauna. Fjärilar: Dagfjärilar. HesperIIDae – Nymphalidae*. [The national encyclopedia to Swedens flora and fauna].

28 × 23 cm, 407 p., doorlopend in kleur, gebonden met veelkleurige stofomslag, te verkrijgen bij Apollo Books, Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup, Denemarken, apollobooks@vip.cybercity.dk, 2005, 280,- DKK (ca. 38,- €) zonder verzending (ISBN 91-88506-51-7).

Dit boek is het eerste deel in een zeer prestigieuze reeks met als doel alle planten en dieren die in Zweden voorkomen op een wetenschappelijke manier te behandelen. Een ruwe schatting raamt dit aantal op 60.000 soorten, waarvan ca. de helft uit insecten bestaat. Voor de volledigheid zullen ook de soorten uit Finland, Noorwegen, Denemarken en IJsland opgenomen worden. De hele reeks zal bestaan uit 120 boeken en is gepland voor de volgende 20–25 jaar. Ze wordt bovendien in grote mate gesponsord door het Zweedse parlement zodat de prijs van de aparte delen zeer democratisch gehouden kan worden. Voor elk deel worden de beste specialisten terzake aangesproken.

Het grootste deel van de soorten, zo'n 50.000, zullen in detail beschreven worden en gegevens bevatten over de verspreiding en biologie. Ze zullen in kleur worden afgebeeld en verspreidingskaartjes zullen de tekst begeleiden. Voor de overige 10.000 soorten zullen de teksten slechts tot op de familie gaan, maar checklists tot op de soort bevatten. De algemene tekst is in het Zweeds, maar bij elke soort wordt een korte samenvatting in het Engels gegeven.

In dit eerste deel (nr. DE 50–54 in de boekenrij) worden de 140 dagvlindersoorten besproken die in het behandelde gebied voorkomen. Na een algemene inleiding over vlinders, hun biologie, biotopen e.d. volgen een checklist en een determineertabel tot op de soort. Deze laatste is ook volledig in het Engels vertaald en bevat afbeeldingen in kleur van boven- en onderkanten. Alle soorten worden bovendien nog eens in enkele overzichtsplaten afgebeeld zodat een snelle vergelijking tussen soorten die veel op elkaar gelijken mogelijk is.

Elke soort wordt zeer uitgebreid besproken: uiterlijke kenmerken, levenswijze en verspreiding. Achter elke soort komt een beknopte samenvatting in het Engels. De tekst is voorzien van prachtige aquarellen van boven- en onderkant, in vele gevallen van mannetje en vrouwtje apart, soms ook van de rups en de pop, en telkens met een verspreidingskaartje in kleur. Achteraan volgen nog enkele pagina's met meer gedetailleerde kaartjes. In tabelvorm wordt een vergelijking gemaakt tussen het voorkomen van de verschillende soorten in 1880 en 2004. Verder bevat het boek een uitgebreide literatuurlijst en een soortregister. Het is een prachtig uitgegeven, en zeer rijkelijk geïllustreerd boek dat elke dagvlinderliefhebber zal bekoren. Door de hoge kwaliteit en omwille van zijn lage prijs is dit boek een absolute aanrader.

Wie intekent op de hele reeks, ontvangt een bijkomende korting van 15% en voor een gedeeltelijk abonnement op vele insectengroepen krijgt men 10% korting, o.a. op Lepidoptera, Coleoptera, Hemiptera, Diptera, Hemiptera en kleinere orders zoals duizendpoten, spinachtigen e.d. Zelfs zonder deze extra korting is de prijs van de boeken ongelooflijk laag voor de kwaliteit die geboden wordt. Dit is uiteraard alleen mogelijk door de hoge graad aan subsidiëring. Het is nu met volle spanning afwachten op de publicatie van de volgende entomologische delen. Als eerste zijn daarin gepland: Micropterigidae – Gracillariidae en Sphingae & Bombyces.

Willy De Prins

Schijnsnuitkevers, vuurkevers, snoerhalskevers en waaierkevers aan de westrand van Brussel (Coleoptera: Pythidae, Pyrochroidae, Anthicidae & Rhipiphoridae)

Willy Troukens

Abstract. Pythidae, Pyrochroidae, Anthicidae, and Rhipiphoridae at the westside of Brussels, Belgium (Coleoptera)

Since 1980 three species of Pythidae, one species of Pyrochroidae, one species of Anthicidae, and one species of Rhipiphoridae were found at the westside of Brussels: *Rabdocerus gabrieli* (Gerhardt), *Salpingus planirostris* (Fabricius), *Vincenzellus ruficollis* (Panzer), *Pyrochroa coccinea* (Linnaeus), *Omonadus floralis* (Linnaeus), and *Metoecus paradoxus* (Linnaeus).

Résumé. Pythidae, Pyrochroidae, Anthicidae et Rhipiphoridae à la périphérie ouest de Bruxelles, Belgique (Coleoptera)

Depuis 1980 trois espèces de Pythidae, une espèce de Pyrochroidae, une espèce d'Anthicidae et une espèce de Rhipiphoridae furent observées dans la zone occidentale de Bruxelles: *Rabdocerus gabrieli* (Gerhardt), *Salpingus planirostris* (Fabricius), *Vincenzellus ruficollis* (Panzer), *Pyrochroa coccinea* (Linnaeus), *Omonadus floralis* (Linnaeus) et *Metoecus paradoxus* (Linnaeus).

Key words: Belgium – faunistics – Pythidae – Pyrochroidae – Anthicidae – Rhipiphoridae – Coleoptera.

Troukens, W.: Ninoofsesteenweg 782/8, 1070 Anderlecht.

Het aantal keversoorten, die voor hun levenscyclus gebonden zijn aan houtgewassen, is verbazingwekkend groot. Het betreft insecten die leven van bladeren, bloesems, vruchten, boomwortels, spint- en kernhout, boomzwammen of van houtschimmels. Op hun beurt dienen zij als voedsel voor een brede schare van roofkevers. Tot deze laatste groep behoort o.a. de familie van de schijnsnuitkevers (Pythidae).

Schijnsnuitkevers, door Reclaire (1951: 292) glansschorskevers genoemd, zijn slankovale kevertjes waarvan de kop min of meer snuitvormig verlengd kan zijn. De snoervormige sprieten zijn 11-ledig met dikker wordende eindleden. De tarsen van de achterpoten zijn 4-ledig; de andere 5-ledig (Aubert 1971: 25). Zowel de imago's als de larven kan men aantreffen onder schors van loof- en naaldbomen. Het zijn felle rovertjes die jacht maken op schorskevers en andere houtbewonende insecten (Harde & Severa 1982: 202).

De Pythidae worden in Midden-Europa vertegenwoordigd door 18 soorten (Harde & Severa 1982: 202) waarvan er een tiental ook in België voorkomen. Aan de Brusselse westrand noteerde ik de 3 volgende soorten:

1. *Rabdocerus gabrieli* (Gerhardt, 1901) (fig. 1)

R. gabrieli is een glanzende, koffiebruine schijnsnuitkever van 3 à 4 mm lengte. Kenmerkend zijn de bruine sprieten met de 6 verdikte eindleden. Kop, halsschild en dekschilden zijn grof bestippeld. De dekschilden vertonen bovendien stevige puntrijen. De dijen zijn zwart en de schenen en tarsen

bruingeel. *R. gabrieli* lijkt sterk op de al even zeldzame *Rabdocerus foveolatus* (Ljungh, 1823) die te herkennen is aan de 5 verdikte eindleden van de sprieten en de fijnere puntrijen op de dekschilden.

Volgens Keer (1930: 783) moet men *R. gabrieli* zoeken onder esdoornschor, in droge takken van beuken en sparren en op houten schuttingen. In Noord- en Midden-Europa is dit insect overal een lokale en zeldzame verschijning (Kaszab 1969: 96). In België vond N. Leleup voor het eerst een *R. gabrieli* te Hockay (prov. Luik) op 24.I.1948. Een tweede exemplaar werd ontdekt te Sint-Jans-Molenbeek (prov. Vlaams-Brabant) op 13.XI.1984. Dit kevertje zat op een lage tuinmuur, op enkele meter van laurierkers, boerenjasmijn en esdoorn (Troukens 1985: 129–131).

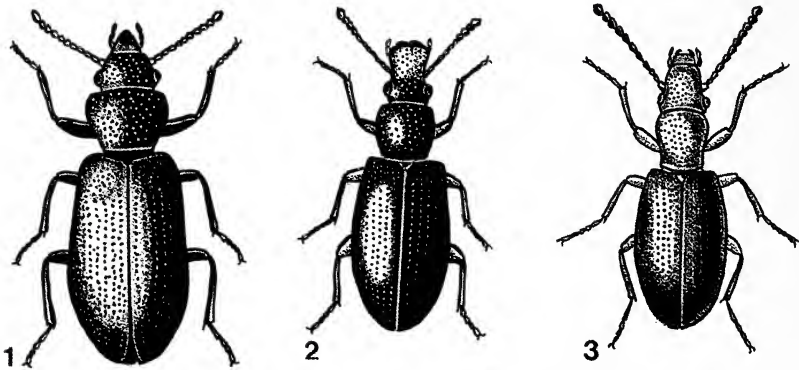

Fig. 1–3. 1.– *Rhabdocerus gabrieli* (Gerhardt), 2.– *Salpingus planirostris* (Fabricius), 3.– *Vincenzellus ruficollis* (Panzer).

2. *Salpingus* (= *Rhinosimus*) *planirostris* (Fabricius, 1787) (fig. 2)

Deze glanzende, zwartbruine schijnsnuitkever is 3 à 3,5 mm lang. Zijn geelbruine sprieten bezitten 4 dikkere, donkere eindleden. De brede snuit is roestrood. Kop en halsschild zijn fors bestippeld. De dekschilden vertonen krachtige puntrijen.

S. planirostris komt algemeen voor in heel Europa. Hij leeft onder schors van eiken, beuken en ander loofhout waar hij jaagt op schorskevers. Hij werd ook al aangetroffen in mollennesten en in nesten van de zwarte bosmier, *Lasius fuliginosus* Latreille (Keer 1930: 784).

Aan de westrand van Brussel is *S. planirostris* niet zeldzaam. Ik noteerde verschillende vangsten: te Anderlecht op 20.VI.1981 3 stuks op een droge wilgentak en op 20.VII.1999 1 ex. in mijn kleine Heath-val; te Dilbeek op 30.I.1981 1 ex. onder iepenschors en op 29.VII.2004 1 ex. geklopt uit dode takken van een zomereik.

3. *Vincenzellus ruficollis* (Panzer, 1794) (fig. 3)

In “Coléoptères de France” heet deze schijnsnuitkever *Vincenzellus viridipennis* Latreille (Aubert 1971: 25). Hij is 2,5 à 3 mm lang. De kop—

nauwelijks snuitvormig—en het halsschild zijn allebei geelrood en bestippeld. Ook de sprietbasis en de poten zijn geelrood. De sprieten hebben 5 verdikte eindleden. De dekschilden variëren van metaalgroen tot staalblauw en vertonen puntrijen.

V. ruficollis leeft onder schors van allerlei loofhout. Hij komt voor in heel Europa en is nergens zeldzaam (Kaszab 1969: 97). Aan de Brusselse westrand ving ik verscheidene exemplaren: te Anderlecht op 14.IV.1980 1 ex. in een tuin, op 20.VI.1981 2 ex. op een droge wilgentak, samen met *R. planirostris* (fig. 2) en te Dilbeek op 29.IV.1999 1 ex. in een bodemval op een dode duif.

V. ruficollis wordt gemakkelijk verward met *Rhinosimus ruficollis* (Linnaeus) maar deze laatste is iets groter en heeft een opvallend verlengde snuitvormige kop (Harde & Severa 1982: 202–203).

Langs bossen ontdekt men soms middelgrote kevers met rode dekschilden die naar het einde toe duidelijk breder worden. Het zijn vuurkevers (Pyrochroidae). Deze familie telt 3 Europese soorten die ook in België inheems zijn. Opvallend zijn hun 11-ledige sprieten: ze zijn gekamd bij de mannetjes en gezaagd bij de wijfjes. De achterpoten hebben 4 tarsleden; de andere zijn 5-ledig.

De larven ontwikkelen zich onder schors van dode loofbomen waar zij leven van andere insecten. De imago's vindt men in de zon op geveld hout, op bloeiende struiken en op kruidachtige planten (Harde & Severa 1982: 204). Aan de westrand van Brussel noteerde ik slechts de volgende soort:

1. *Pyrochroa coccinea* (Linnaeus, 1761) (Kardinaalkever) (fig. 4)

De kardinaalkever is met zijn 14 à 18 mm lengte onze grootste Europese vuurkever. De kop, de sprieten en de poten zijn zwart. Het halsschild en de dekschilden zijn scharlaken rood. Tot dit geslacht behoort ook de zeldzamere *Pyrochroa serraticornis* (Scopoli) die kleiner is—10 à 14 mm—en waarvan de kop volledig rood is (Lyneborg 1977: 132).

P. coccinea komt in Midden-Europa verspreid voor en is op vele plaatsen vrij gewoon (Kaszab 1969: 101). Tot voor kort was deze kever vrijwel onbekend in Laag- en Midden-België (Verstraeten *et al.* 1973: 735). Aan de Brusselse westrand deed R. Guinez de eerste vangsten te Vorst-Brussel: 1 ex. op 22.V.1992 en opnieuw 1 ex. op 10.V.1993. Enkele jaren later ontdekte ik de kardinaalkever op diverse plaatsen: vanaf 2000 elk jaar aan bosranden in de Dilbeekse Wolfspuiten, op 17.V.2004 1 ex. in het Bois d'Ophain te Braine-l'Alleud en op 27.V.2005 2 ex. in het Zoniënwood te Sint-Genesius-Rode. Alle vondsten werden gedaan van begin mei tot midden juni.

Niet specifiek aan hout gebonden is de familie van de snoerhalskevers (Anthicidae). Ze bestaat uit kleine, minder bekende insecten die door hun smalle halsschild enigszins aan mieren doen denken. Hun 11-ledige sprieten zijn gewoonlijk snoervormig; naar het einde toe kunnen ze soms iets verdikt zijn. De tarsen van de achterpoten zijn 4-ledig; de andere 5-ledig. Het zijn tamelijk

actieve insecten met een voorliefde voor waterkanten en andere vochtige plaatsen. Men vindt ze onder dode bladeren, in detritus en zelfs in oude, rieten daken (Aubert 1971: 36). Hun voedsel zou vooral bestaan uit dode kevers (Harde & Severa 1982: 204).

Midden-Europa telt zowat 40 Anthicidae-soorten (Harde & Severa 1982: 204). Hiervan komen er een tiental voor in België. Aan de westrand van Brussel ontdekte ik de volgende soort:

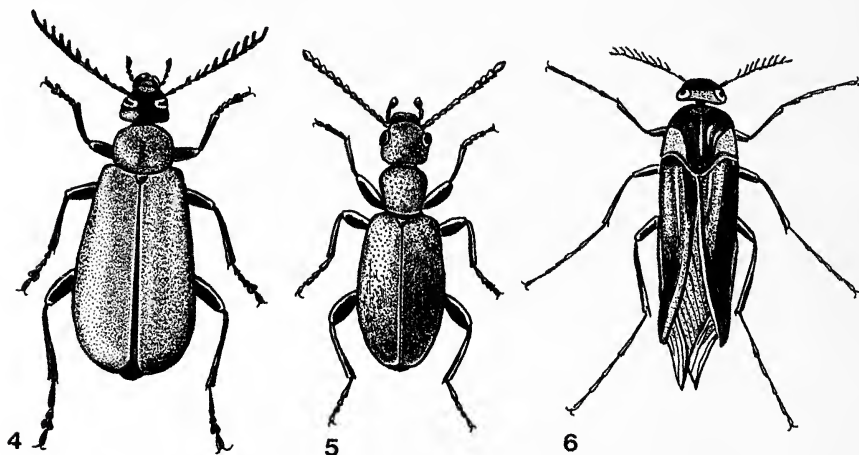

Fig. 4-6. 4.- *Pyrrhocroa coccinea* (Linnaeus), 5.- *Omonadus floralis* (Linnaeus), 6.- *Metoecus paradoxus* (Linnaeus).

1. *Omonadus* (= *Anthicus*) *floralis* (Linnaeus, 1758) (fig. 5)

O. floralis is een typische snoerhalskever van 3 à 3,5 mm lengte. De kop is donkerbruin tot zwart. Het smalle halsschild is bruinrood maar in de voorste helft vaak donkerder. De dekschildbasis, de sprieten en de poten zijn lichtbruin. Bij goed uitgekleurde exemplaren kunnen de dijen ook zwart zijn.

Deze kever is in Midden-Europa overal en meestal zeer algemeen (Harde & Severa 1982: 204). Van juni tot oktober is hij te vinden op allerlei lage planten, in compost, onder plantenaafval, in aanspoelsel, en verder op mesthopen en in broeikassen. 's Winters kan men hem soms massaal aantreffen in rottend stro en riet (Keer 1930: 789).

Te Dilbeek ontdekte ik *O. floralis* voor het eerst op 15.X.1996. Het kevertje zat op de rand van een compostvat. Het jaar daarop ving ik te Anderlecht 2 stuks in mijn kleine Heath-val op 11 en 25.VIII.1997. Aan de Brusselse westrand blijkt *O. floralis* niet bepaald een gewone soort.

De waaijerkevers (Rhipiphoridae) vormen een kleine familie met een wat ongewone lichaamsbouw. Ze vallen op door de smalle, spitse dekschilden die vaak de vleugels niet volledig bedekken, door de lange poten en de meestal sterk kamvormige sprieten (Lyneborg 1977: 132). De larven zijn parasieten van

sociale wespen, ook wel van kakkerlakken en van houtbewonende *Ptilinus*-soorten (Kaszab 1969: 135).

Harde & Severa (1982: 206) vermelden voor Midden-Europa 5 soorten waaiervevers. Hiervan komen er 2 voor in België. Aan de Brusselse westrand is alleen de volgende soort bekend:

1. *Metoecus paradoxus* (Linnaeus, 1761) (Wespendoder) (fig. 6)

M. paradoxus moet men zoeken bij bosranden en andere beschaduwde plaatsen (Reclaire 1951: 369). Van juli tot oktober zijn de imago's soms te vinden op schermbloemen. Vaak zijn ze talrijk aanwezig in ondergrondse nesten van de gewone wesp, *Vespa vulgaris* Linnaeus, en van de Duitse wesp, *V. germanica* Fabricius. De larven leven als parasieten in dezelfde nesten (Verbeke 1982: 44–45).

Deze waaiervever is 8 à 12 mm lang. Vooral bij de mannetjes zijn de sprieten fraai gekamd. Het halsschild is zwart met bruinevlekte achterhoeken. De langwerpige dekschilden zijn naar achter toegespitst en laten het uiteinde van de vleugels onbedekt. Bij de mannetjes zijn ze bruin, soms met een zwarte achterrand; bij de wijfjes zijn ze eenkleurig zwart.

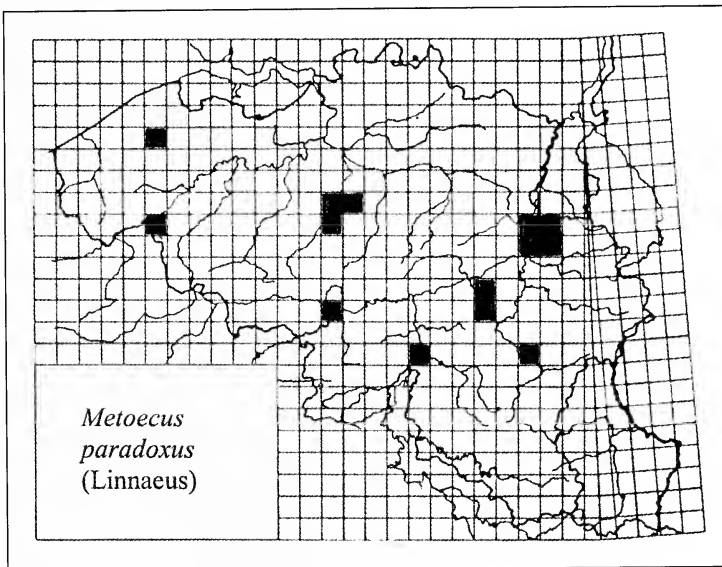

Fig. 6a. Verspreiding in België van *Metoecus paradoxus* (Linnaeus).

M. paradoxus is een algemene kever in Centraal- en West-Europa (Kaszab 1969: 137). In Nederland is hij alleen gevangen in de provincies Utrecht en Limburg (Brakman 1966: 139). Ook in België is dit insect verre van gewoon (fig. 6a). Aan de Brusselse westrand noteerde ik verscheidene vangsten te Anderlecht: op 1.VIII.1982 1♀ op een boomstam, op 26.VII.1986 en op

1.IX.1993 telkens 1♂ op een trottoir, op 21.VIII.1996 1♀ op een vensterbank van een 2de verdieping en op 15.IX.1996 1♀ op een vensterbank van een benedenverdieping. Blijkbaar wordt de kever 's nachts aangelokt door de huis- en straatverlichting. Alle vindplaatsen lagen nabij halfverwilderde tuinen met allerlei houtgewassen en grasperken met ondergrondse wespennesten.

Dankwoord

Dit artikel kon geschreven worden dank zij de bereidwillige medewerking en informatie van Konjev Desender en Alain Drumont (KBIN, Brussel), alsook van Remi Guinez (Vorst-Brussel). Voor het verspreidingskaartje van *M. paradoxus* werd o.a. gebruik gemaakt van de gegevens uit de collecties van het Departement Entomologie van het KBIN en gegevens uit een artikel van Karel Verbeke (1982: 44–45). Hartelijk dank!

Bibliografie

- Aubert, L. 1971. *Atlas des Coléoptères de France, Belgique, Suisse*. Tome II. — Boubée et Cie, Paris (VI).
- Brakman, P. J. 1966. Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggende gebied. — *Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging*, Amsterdam.
- Harde, K. W. & Severa, F. (vert. J. Huizenga) 1982. *Thieme's kevergids*. — Thieme & Cie, Zutphen.
- Kaszab, Z. 1969. Pythidae, Pyrochroidae, Rhipiphoridae. — In Freude, Harde & Löhse, *Die Käfer Mitteleuropas*, Band 8. — Goecke & Evers Verlag, Krefeld.
- Keer, P. M. 1930. *Calwer Keverboek*. — Thieme & Cie, Zutphen.
- Lyneborg, L. 1977. *Kevers in kleur*. — Moussault, Baarn.
- Reclaire, A. 1951. *Kevers*. — N.V. Zonnewende, Kortrijk.
- Troukens, W. 1985. Bedenkingen bij de tweede vangst in België van *Rabocerus gabrieli* Gerhard (Coleoptera: Pythidae). — *Phegea* 13(4): 129–131.
- Verbeke, K. 1982. *Metoecus paradoxus* L. — *Atalanta*, Gent 10(4): 44–45.
- Verstraeten, C., Boosten, G. & Gaspar, C. 1973. Atlas provisoire des insectes de Belgique, Carte n° 735, *Pyrochroa coccinea* (L.). — Faculté des Sciences agronomiques de l'Etat, Zoologie et Faunistique, Gembloux.
-

Phoracantha recurva (Coleoptera: Cerambycidae) found in a cluster of bananas

Bart Bosmans

Abstract. A dead specimen of *Phoracantha recurva* Newman, 1840 was found in a cluster of bananas, bought in a shop at Itegem (Belgium, Brabant). The origin of the bananas is unknown.

Samenvatting. *Phoracantha recurva* (Coleoptera: Cerambycidae) in een tros bananen
Een dood exemplaar van *Phoracantha recurva* Newman, 1840 werd aangetroffen in een tros bananen die gekocht werd in een winkel te Itegem (Brabant). De herkomst van de bananen kon niet achterhaald worden.

Résumé. *Phoracantha recurva* (Coleoptera: Cerambycidae) dans une grappe de bananes
Un exemplaire mort de *Phoracantha recurva* Newman, 1840 fut trouvé dans une grappe de bananes achetée dans un magasin à Itegem (Brabant). L'origine des bananes n'a pas pu être découverte.

Keywords: *Phoracantha recurva* – Cerambycidae – Belgium – Flanders – dissemination.

Bosmans, B.: Roerstraat 75, B-3600 Genk (bart@ongewervelden.be).

At the end of April 2005 a family bought a cluster of Chiquita bananas from a local grocery store at Itegem (FS2163, Heist-op-den-Berg, Belgium, Brabant). At home they discovered a dead longhorn beetle, wedged between the bananas. A short investigation identified the specimen as *Phoracantha recurva* Newman, 1840 (Bense 1995, Sama 2002).

Phoracantha recurva Newman, 1840, ♀; iv.2005, Heist-op-den-Berg, Itegem – FS2163, leg. B. Reyndert, coll. B. Bosmans.

Cerambycidae of the genus *Phoracantha* are known as *Eucalyptus* borers. Both *P. recurva* and its close relative *P. semipunctata* (Fabricius, 1775) originate from Australia where they feed on dying or stressed *Eucalyptus*. Species of the genus *Phoracantha* have been able to establish themselves as early as 1870 over most continents with *Eucalyptus* plantings (Haugen & Iede 2005). In Europe, the first reports of *P. semipunctata* date from 1980 (Portugal)

(Haugen & Iede 2005). This species has established itself since in Spain, France, Italy, Malta, Greece and Cyprus (Sama 2005). *P. recurva* was reported for the first time from Europe in 1998, Spain (Anonymous 2005). Its distribution has been limited to Spain, Malta and Greece (Sama 2005). As *Eucalyptus* borers can fly great distances (Hanks *et al.* 1998) and are easily transported (Anonymous 2005), it can be expected that *P. recurva* will follow suite to *P. semipunctata*.

Chiquita composes its products mainly from banana plantations in Central- and South-America (Panama, Honduras, Costa-Rica, Colombia, Ecuador), Ivory Coast and, recently, from joint-ventures in Australia and the Philippines. The exact provenance of the banana cluster in question, could not be traced back to a specific country. Most of these countries have established populations of *P. recurva*. The specimen may have entered the banana transport from any of these countries. It is known that *P. semipunctata* feeds on nectar and anthers of *Eucalyptus* flowers (Hanks *et al.* 1998). As *P. recurva* is a close relative with a similar biology, it may be presumed it also feeds in the same way. Possibly, its search for food might explain its presence in a banana cluster. However, Hanks *et al.* (1998) state a preference for *Eucalyptus* flowers.

The recent record in Belgium should be viewed in regard to 'species introduction pathways'. As in our climate *Eucalyptus* is not a suitable tree for economical planting, the beetle species will not establish itself in the Belgian fauna. The find rather stresses the species' mobility and capacity to disseminate, using the most versatile pathways, among which the banana trade.

Acknowledgments

I would like to thank Bart Reyndert and Nobby Thys for preserving and providing the specimen.

Literatuur

- Anonymous, 2005. *Phoracantha recurva* (Coleoptera: Cerambycidae). — In: European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO), http://www.eppo.org/QUARANTINE/Alert_List/insects/phoracantha.htm.
- Bense, U. 1995. Longhorn Beetles. Illustrated Key to the Cerambycidae and Vesperidae of Europe. / Bockkäfer. Illustrierter Schlüssel zu den Cerambyciden und Vesperiden Europas. — Weikersheim, Margraf Verlag, 512 p.
- Haugen, D. A. & Iede, E. T. 2005. Wood Borers. — In: Apsnet, The American Phytopathological Society (APS), <http://www.apsnet.org/online/exoticpest/Papers/haugen.htm>.
- Hanks, L. M., Miller, J. G. & Paine, T. D. 1998. Dispersal of the *Eucalyptus* Longhorned Borer (Coleoptera: Cerambycidae) in Urban Landscapes. — *Environmental Entomology* 27(6): 1419–1424.
- Sama, G. 2005. Fauna Europaea: Cerambycidae. — In: Audisio, P. Fauna Europaea: Coleoptera, Chrysomeloidea. Fauna Europaea version 1.1, <http://www.faunaeur.org>.
- Sama, G. 2002. Atlas of the Cerambycidae of Europe and Mediterranean area. Northern, western, central and eastern Europe. — Zlin, Nakladatelstvi Kabourek, vol.1, 173 p.

A new species of the genus *Conophorus* (Diptera: Bombyliidae) from Turkey

J. Dils & H. Özbek

Abstract. A new species of *Conophorus* is described from Turkey. It is very closely related to *Conophorus nobilis* Loew, 1873 but can readily be distinguished by the form of the proboscis and the colour of the hairs on the frons. The identification key of Bowden (1967) is updated. One female of the new species has also been found on the Greek island of Lesbos.

Samenvatting. Een nieuwe soort uit het genus *Conophorus* (Diptera: Bombyliidae) uit Turkije

Een nieuwe *Conophorus*-soort wordt beschreven uit Turkije. Deze soort is nauw verwant aan *Conophorus nobilis* Loew, 1873, maar kan gemakkelijk onderscheiden worden door de vorm van de proboscis en de kleur van het haar op het voorhoofd. De determinatieleutel van Bowden (1967) wordt vervolledigd. Eén wijfje van de nieuwe soort werd gevangen op het Griekse eiland Lesbos.

Résumé. Une espèce nouvelle du genre *Conophorus* (Diptera: Bombyliidae) de Turquie. Une espèce nouvelle du genre *Conophorus* est décrite de Turquie. Cette espèce est étroitement reliée à *Conophorus nobilis* Loew, 1873, mais peut être distinguée facilement par la forme du proboscis et la couleur des poils sur la tête. La clef de détermination de Bowden (1967) est complétée. Une femelle de la nouvelle espèce fut trouvée sur l'île grecque de Lesbos.

Key words: *Conophorus nobilis* – *Conophorus gracilis* – Diptera – Bombyliidae – Turkey.

Dils, J.: Krekelberg 149, B-2940 Hoevenen, Belgium. jos.dils@pandora.be

Özbek, H., Prof. Dr.: Plant Protection Department, College of Agriculture, Atatürk University, TR-25240 Erzurum, Turkey. hozbek@atauni.edu.tr

Twelve species from the genus *Conophorus* Loew, 1873 are recorded from Turkey (Hasbenli & Evenhuis 2000). During 1999–2005, we collected a series of *Conophorus* at several localities in Turkey which belong to the group of *Conophorus nobilis* Loew, 1873.

Determining specimens in the *Conophorus nobilis* group is not always an easy task as there has been some confusion created along the years, concerning the admixture of black hairs on the sides of the tergites as well as in the hair colour of this species. Most often the colour is referred to as "citron-yellow" but Paramonov (1940) states that "It seems that this species strongly varies both in body size and in coloration of the hairs. Loew has described a female, which has brightly honey-yellow hairs; the females and males I have, have yellowish hairs, but with a lightly greenish tinge".

Engel (1938) states that there is no admixture of black hairs on the abdomen and in this matter he makes no difference between male and female. The colour he refers to in the identification table is "stark gelb" and in the description "zitronengelb".

Paramonov (1940) however says: "Abdomen at sides (and also slightly from below) with admixture of black hairs, the number of these hairs is slightly varying. However, in many cases these black hairs are masked and are visible under scrutinized inspection only; there are no black hairs at the dorsum of the tergites".

Further Paramonov (1947) writes "Diese Art ist sehr variabel. Die Anzahl der schwarzen Haare längs dem Hinterrand der Hinterleibssegmente an den Seiten und etwas unten ist sehr veränderlich: von 2–3 Stück bis zu sehr bedeutender Anzahl. Beim Männchen der Portschinsky-Sammlung sind diese Haare sehr zahlreich, wie Büschel bildend". Paramonov also does not make clear if this goes for both sexes.

Bowden (1967) does not mention black hairs on the sides of the tergites of *C. nobilis*. He also refers to the colour as "Pubescence entirely citron-yellow".

Dr. Joachim Ziegler of the Humboldt-Universität zu Berlin, has very kindly sent the first author the female type of *C. nobilis* Loew (coll. Loew // Ploas / nobilis / Lw. // 9616 // Typus [9616 means Elbrus (Iran), Christoph.]). This specimen has an unusual proboscis (fig. 1) for a bombylid and has black hair on the frons, descending along the eye margin till the middle of the gena and an admixture of black hairs on t3, t4 and t5; those hairs are difficult to detect as they are masked by the yellow hairs.

We believe that over the years two species were involved which has caused the confusion in the entomological literature. The males of the two species are quasi identical and from the females one has no black hairs on the sides of the tergites while the other has.

All males of *C. nobilis* that we collected in Turkey have an extensive admixture of black hairs on the sides of the tergites, all females also have black hairs but very reduced in number like mentioned in Paramonov's comment "von 2–3 Stück bis zu sehr bedeutender Anzahl". All males and females of *C. nobilis* have a stout proboscis with big labella (fig. 1). All males and females of the new species have a slender and straight proboscis (fig. 2). With this character alone it is possible to separate *C. nobilis* from the new species.

To integrate this species in the identification key of Bowden (1967) we suggest the following addition, starting from couplet 8:

- 8) –Pubescence entirely citron- to greenish yellow; all bristles on thorax yellow. Abdomen with or without an admixture of black hairs 11
 –Pubescence pale yellow with distinctly white gleam; black bristles obviously present those at sides of abdomen from third segment prominently tufted *bombyliformis* Loew
- 9) –Halteres pale, scutellum shining black, at least broadly around margin 10
 –Halteres with knobs black; scutellum entirely matt, heavily pollinose *simplex* Loew
- 10) –Occiput with distinct black hair tuft at lower angle of eye; mesonotum black; vein R4 arising at less than right angle *rjabovi* Paramonov
 –Occiput pale haired without distinct tuft at lower angle of eye; mesonotum predominantly pale haired; vein R4 arising at right angle *syriacus* Paramonov
- 11) –Proboscis slender and straight, labella small, female without black hairs on frons... *gracilis* sp. n.
 –Proboscis stout, labella big, females with black hairs on frons..... *nobilis* Loew

Fig. 1.— ♀ *Conophorus nobilis* Loew, 1873; 2.— ♀ *Conophorus gracilis* sp. n., Turkey.

Conophorus gracilis sp. n.

Description:

♂: Head: ground colour black, hairs on scape ventrally yellow, dorsally and on sides black with an admixture of short yellow hairs. Hair on pedicel black with a few yellow ones. Hair on ocellar tubercle usually black with a few yellow hairs, but in one case the yellow hairs were predominant. A double row of black hairs along the inner eye margin descending to half way the gena. Hair on the occiput yellow and a few hard to find shorter black hairs along the outer eye margin. Proboscis slender.

Thorax: all hairs yellow except a few black on the mesopleurae. Mesonotum also with scarce yellow pubescence of hair like scales.

Abdomen: hairs yellow, on dorsum with a sparse undercoat of appressed yellow hair-like scales. Lateral admixture of black hairs on tergites t2 to t7.

Wings: identical to *Conophorus nobilis*. Haltere reddish yellow, the knob a little darker.

Legs: ground colour black. Hairs on femora long and paler yellow than on the mesonotum.

♀: Head: ground colour black. Distribution of the hairs on the antennae identical as in male, except that there are also long yellow hairs on the dorsal part of the scape. No black hairs on frons, ocellar tubercle, and occiput.

Thorax: hairs yellow, no black hairs on mesopleurae.

Abdomen: hairs yellow, no black hairs on tergites t2 to t7.

Wing: identical as in male.

Legs: ground colour black. Hairs on femora long and paler yellow than on the mesonotum.

Diagnosis: The females of *Conophorus gracilis* sp. n. can easily be distinguished from those of the closely related *Conophorus nobilis* by their

slender proboscis and the lack of black hairs on the frons, whereas the frons of *C. nobilis* is always intermixed with some black hairs. The males can only be separated by the form of the proboscis. Their genitalia do not offer any reliable diagnostic characters.

Material examined:

Holotype: ♂, Turkey, Bayaşehir, Konya, N 37°33'29.2" E 31°47'46.6", 1190 m, 20.05.2005, leg. Dils J. & Faes J., deposited in ZMAN, Zoological Museum of the Amsterdam University.

Paratypes: 80 specimens, 24♂ and 56♀: **Turkey:** 2♂, 3♀, İzmir, Yenibağarası, N 38°40'08" E 26°52'59", 30 m, 30.04.2001; 4♂, 5♀, Çanakale, Behram, N 39°30'22" E 26°19'52", 130 m, 02.05.2001; 6♂, 10♀, Bayaşehir, Konya, N 37°33'29.2" E 31°47'46.6", 1190 m, 20.05.2005; 7♂, 17♀, Ermenek, Karaman, N 36°38'29.4" E 32°52'1.1", 1325 m, 23.05.2005; 3♂, 5♀, Erçiyos Geçidi, Kayseri, N 38°36'43.7" E 35°31'7.8", 1870 m, 04.07.2004; 1♂, 2♀, Muğla, Yerkesik, N 37°7'29" E 28°16'15", 670 m, 28.04.2001; 3♀, İzmir, Kavakdere, N 38°06'17" E 26°51'08", 0 m, 30.04.2001; 3♀, Muğla, Mumcular, N 37°02'46" E 27°42'04", 350 m, 29.04.2001; 2♀, Niğde, Eleközü, N 37°42'31" E 35°01'26", 1300 m, 14.06.1999; 3♀, Yelibeli Geçidi, Karaman, 36°49'49.5" E 32°56'34.4", 1925 m; 2♀, İçel, Maden, N 37°25'13.3" E 34°34'59.1", 2200 m; 1♂, Muğla, Alatepe, N37°04'00" E 28°07' 55", 680 m; all leg. Dils, J. & Faes, J.; **Greece:** 1♀, Lesvos, Skala Kallonis, 20.06.2000, leg. Van Steenis W. & Bakker E. S.; Paratypes have been deposited in the Atatürk University, Faculty of Agriculture, Department of Plant Protection, Erzurum, Entomology Museum (EMET), and in coll. J. Dils (Stabroek, Belgium).

Etymology: The species is named after the slender form of the proboscis.

Distribution: *Conophorus gracilis* sp. n. is currently only known from Turkey and the Greek island of Lesvos. *Conophorus nobilis* Loew, 1873 has been recorded from Armenia, Azerbaijan, Gruzia, Iran, Jordan (new record), Russia (SET), Turkey, and Turkmenistan.

Acknowledgements

We wish to thank Dr. David Greathead for his generous and indispensable help during a first draft of this paper, and Dr. Joachim Ziegler for sending the holotype of *Conophorus nobilis* Loew.

References

- Bowden, J. 1967. Species of the genus *Conophorus* Meigen (Dipt., Bombyliidae) from Turkey. — *Entomologist's Monthly Magazine* **102**: 131–134.
- Hasbenli, A. & Evenhuis, N. L. 2000. Checklist of Turkish Bombyliidae (Diptera), with new records. — *Journal of the Entomological Research Society* **2**(1): 25–43.
- Paramonov, S. J. 1928. Dipterologische Fragmente. [XIII–XV]. — *Trudy Fiz.-Mat. Vidd. Ukr. Akad. Nauk* **6**(3): 507–511.
- Paramonov, S. J. 1947. Dipterologische Fragmente. XXXVIII. Bombyliiden-Notizen. — *Eos* **33**: 79–101.
- Paramonov, S. J. 1940. [Dipterous insects. Fam. Bombyliidae (subfam. Bombyliinae)]. — *Fauna SSSR* **9**(2): i–ix, 1–414. [In Russian].
- Engel, E. O. 1938. Bombyliidae. – In: Lindner, E. (ed.), *Die Fliegen der palaearktischen Region* **4**(3): 1–48. E. Schweizerbart, Stuttgart.

Dysgonia algira, a new species for the Belgian fauna (Lepidoptera: Noctuidae)

Willy De Prins

Abstract. One specimen of *Dysgonia algira* (Linnaeus, 1767) was observed in a light trap at Drongen (Belgium, East Flanders) on 30 June 2006, leg. G. Spanoghe. This is the first observation of this species in Belgium. The distribution and biology of this species are briefly discussed.

Samenvatting. *Dysgonia algira*, een nieuwe soort voor de Belgische fauna (Lepidoptera: Noctuidae)

Een exemplaar van *Dysgonia algira* (Linnaeus, 1767) werd aangetroffen in een lichtval te Drongen (Oost-Vlaanderen) op 30 juni 2006, leg. G. Spanoghe. Het is de eerste maal dat deze soort uit België wordt vermeld. De algemene verspreiding van deze soort en haar biologie worden kort besproken.

Résumé. *Dysgonia algira*, une espèce nouvelle pour la faune belge (Lepidoptera: Noctuidae)

Un exemplaire de *Dysgonia algira* (Linnaeus, 1767) fut trouvé dans un piège lumineux à Drongen (Flandre orientale) le 30 juin 2006, leg. G. Spanoghe. Il s'agit de la première mention de cette espèce en Belgique. Sa distribution et biologie sont brièvement discutées.

Key words: *Dysgonia algira* – Belgium – faunistics – first record.

De Prins, W.: Dorpstraat 401B, B-3061 Leefdaal, Belgium, willy.de.prins@telenet.be.

On 30 June 2006 a specimen of *Dysgonia algira* (Linnaeus, 1767) was found in a light trap at Drongen (East Flanders), leg. G. Spanoghe (fig. 1). This is the first record of this species from Belgium.

In North-West Europe, *D. algira* is a rare immigrant. Ten records are known from Great Britain (Waring & Townsend 2003: 392), and only 1 from the Netherlands, about 40 years ago, when R. Postel found a specimen in a light trap at Goes (Zeeland) on 07 July 1965 (van Rooijen 2000). In Germany, it was first recorded as a caterpillar, found on *Salix caprea* on 23 August 1959 at Unterbränd in der Baar, leg. H. Herrmann. In the period from 01 July 1992 to 21 August 1993 no less than 7 records are known. This could suggest that *D. algira* is capable of surviving mild winters at more northern latitudes (Steiner 1997). In France, the species is distributed as far north as central France, but it reaches more northern latitudes along the Atlantic coast (Goater *et al.* 2003: 64).

The species has a Mediterranean-Asiatic distribution. It is widespread and common in South Europe, North Africa, the Near and Middle East till Kyrgyzstan (Goater *et al.* 2003: 65). It also occurs in Central Europe, e.g. Austria, Czech Republic, Hungary, Slovakia (Karsholt & van Nieukerken 2005), but mainly as an immigrant.

Fig. 1. *Dysgonia algira* (Linnaeus, 1767), Belgium, Oost-Vlaanderen, Drogenen, 30.VI.2006, leg. G. Spanoghe (Foto: G. Spanoghe).

Another *Dysgonia* species, *D. torrida* (Guenée, 1852), sometimes reaches the northern Mediterranean area, mainly the Iberian and Balkan Peninsulæ. This species resembles *D. algira* very much and a reliable identification can only be achieved when the genitalia are checked.

The caterpillar lives mainly on *Rubus fruticosus* (Goater *et al.* 2003: 65), but it has also been reported from several other hostplants like *Genista*, *Lythrum*, *Parietaria*, *Punica*, *Ricinus*, and *Salix* (Hacker 1989). The moths fly in two generations a year: May–June and July–September, though in southern regions also a third generation might occur.

Acknowledgement

I would like to thank G. Spanoghe for the permission to reproduce the colour photograph of the new species for the Belgian fauna.

References

- Goater, B., Ronkay, L. & Fibiger, M. 2003. Catocalinae and Plusiinae. — *Noctuae Europaeae* **10**. Apollo Books, Stenstrup. 452 pp., 16 colour plates.
- Hacker, H. 1989. Die Noctuidae Griechenlands (Lepidoptera, Noctuidae). — *Herbipoliana* **2**: i–xii, 1–589, pls. 1–10.
- Karsholt, O. & van Nieukerken, E. J. 2005. Fauna Europaea: Lepidoptera, Noctuidae. — *Fauna Europaea, version 1.2.*, www.faunaeur.org
- Steiner, 1997. *Dysgonia algira* (Linnaeus, 1767). — In: Ebert, G. (Ed.) *Die Schmetterlinge Baden-Württembergs* **5**: 468–469. Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart.
- van Rooijen, W. J. 2000. *Dysgonia algira*, een nieuwe soort voor Nederland (Lepidoptera: Noctuidae). — *Entomologische Berichten*, Amsterdam **60**(7): 147–148.
- Waring, P. & Townsend, M. 2003. *Field guide to the moths of Great Britain and Ireland*. — British Wildlife Publishing, Hampshire, 432 pp., 1.600 colour illustrations.

Trekvlinders in 2003, twintigste jaarverslag (Lepidoptera)

Serge Van Cleynenbreugel

Résumé. Lépidoptères migrateurs en 2003 vingtième rapport (Lepidoptera).

Rapport sur les migrateurs observés en Belgique en 2003. Nous donnons un tableau avec information sur les migrateurs par décade.

Abstract. Migrant Lepidoptera in 2003 twentieth annual report (Lepidoptera)

Report on migrants observed in Belgium in 2003. A summarising table with information on Belgian migrants and vagrants per decade is given.

Key Words: Migrating Lepidoptera – Belgium.

Van Cleynenbreugel, S.: Ternatstraat 33, B-1742 Sint-Katherina-Lombeek. E-mail: bt0@scarlet.be

Inleiding

In totaal leverden 75 medewerkers gegevens in voor dit verslag. Op 202 dagen verrichtten ze samen in totaal 3.345 waarnemingen van 27.797 exemplaren. Er werden 48 soorten waargenomen, wat een forse stijging is ten opzichte van 2002 (39) en 2001 (35) (zie Vanholder 2003, 2004).

Klimatologisch overzicht 2003

2003 was een warm jaar met een opmerkelijk hoge zonnenschijnduur en een laag aantal neerslagdagen (KMI 2004). De lente werd met gemiddeld 11,1° de tweede zachtste sinds de waarnemingen in Ukkel. De zomer kende een recordtemperatuur met verschillende warme perioden en een hittegolf tussen 1 en 13 augustus. Het werd een lente en zomer met een relatief lage gemiddelde luchtvochtigheid. De bijna normale neerslag werd op minder neerslagdagen verzameld dan normaal. Hierdoor kregen we de indruk dat 2003 een droog jaar was. Opmerkelijk was ook de bruuske overgang van zomer naar winter in het najaar: 30° op 20 september, sneeuw op 24 oktober. November werd dan weer een zachte maand.

Medewerkers

Volgende mensen leverden gegevens in:

Guy Ariën, A. Artoisenet, Fr. J. Ball, N. Briquet, Johan Bruselle, Mr. Buysse, Pierre Cluck, Luc De Bruyn, Johan De Coninck, G. De Meester, Walter De Pauw, Lucien De Ridder, M. De Witte, R. Detry, Jimmy D'Hooghe, A. Dodinval, J. V. Dorselaar, J. Druet, Geert Elskens, Monique Felix, M. Fournal, Marcel Gillard, G. Goubert, O.P.I.E. Prof. Guilbot, Remi Guinez, G. Haghebaert, Jean Paul Herzet, Hippert, J. Houbart, Ferdy Jacobs, J. Kekenbosch, J. Krijns, E. Ledrou, Albert Legrain, Antoine Leveque, Véronique Libert, Eric Lievens, Linssen, Boudewijn Maes, R. Mahu, Henri Marechal, Luc Menschaert, J. Migeot, Eric Mignon, Harry Nagel, G. Overlaet, René Pletinck, M. Pollet, B. Revyn, Michel Rouard, B. Schelfhout, Scherbeyn, Clement Segers, J. Sponselee, Bart Stock, Willy Troukens, N. Van Aerschot, Serge Van Cleynenbreugel, E. Van De Weghe, J. M. Van Den Berghe, A. Van Der Wiel, Odette Vandebossche, Pascal Verdonck, Koen Verschore, L. Verstiggel, Vignoul, Sylvain Wuyts.

Overzicht

De overzichten worden opgesplitst in twee delen: dwaalgasten/zwervers en trekvlinders. Voor de systematiek en nomenclatuur wordt De Prins (1998) gevolgd (zie tabellen achteraan).

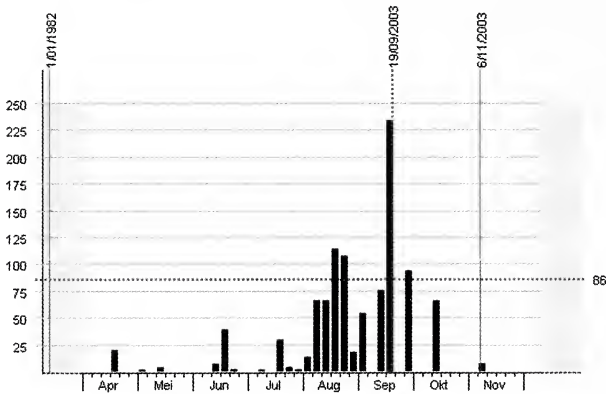
Speciale vermeldingen

Lozotaeniodes formosana (Frölich, 1830)

- Vroegste waarnemingsdatum: 02/06/2003

Issoria lathonia (Linnaeus, 1758)

- Hoogste dagwaarneming: 86 op 19/09/2003
- Laatste waarnemingsdatum: 06/11/2003

BTO 2003 - *Issoria lathonia* (Linnaeus, 1758)

Stegania trimaculata (De Villers, 1789)

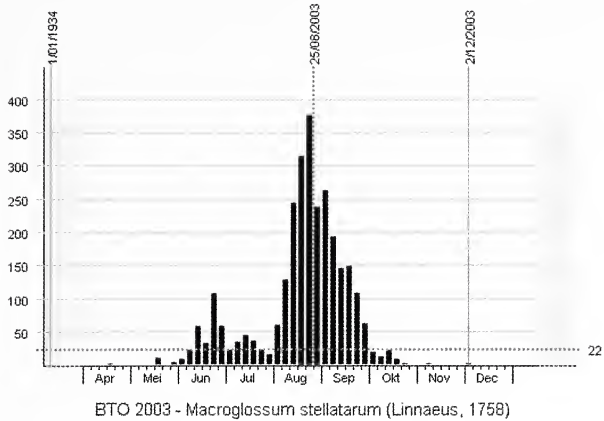
- Laatste waarnemingsdatum: 15/09/2003

Loxostege sticticalis (Linnaeus, 1761)

- Hoogste dagwaarneming: 2 op 06/08/2003

Macroglossum stellatarum (Linnaeus, 1758)

- Hoogste dagtotaal: 22 op 25/08/2003
- Laatste waarneming: 02/12/2003

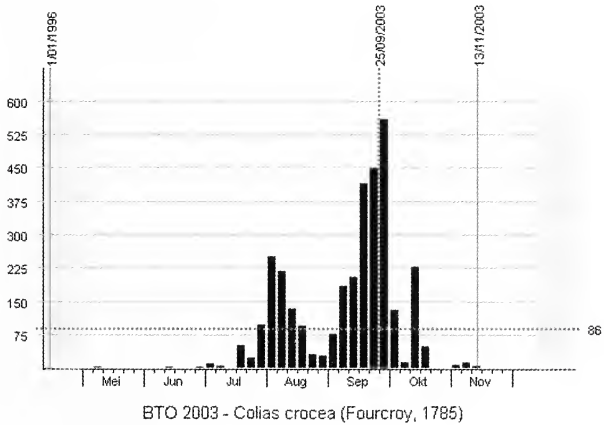

***Colias alfacariensis* Ribbe, 1905**

- Vroegste waarneming: 18/04/2003

***Colias crocea* (Fourcroy, 1785)**

- Hoogste dagtotaal: 86 op 25/09/2003
- Laatste waarneming: 13/11/2003

***Lampides boeticus* (Linnaeus, 1767)**

- Vroegste waarneming: 05/07/2003
- Laatste waarneming: 06/09/2003

***Helicoverpa armigera* (Hübner, 1808)**

- Hoogste dagtotaal: 2 op 24/08/2003
- Laatste waarneming: 01/11/2003

Spodoptera exigua (Hübner, 1808)

• Hoogste dagtotaal:

3 op 24/08/2003

Dankwoord

Aan M. Gillard voor zijn coördinatiewerk t.a.v. de Franstalige medewerkers. Aan alle medewerkers van het BTO voor het nauwkeurig noteren en doorsturen van hun gegevens. W. De Prins en T. Garrevoet wil ik danken voor het nalezen van het manuscript.

Oproep

Er is heel wat veranderd in de organisatie en werking van het BTO. De gegevens zijn ondergebracht in een nieuwe databank en worden op dit moment "opgekuist". Het verslag van 2003 is er (eindelijk) en er zijn plannen om een website uit te bouwen voor het BTO.

Ik beschik jammer genoeg over een heleboel "onbekende" gegevens. Er werden in het vroegere systeem nogal wat codes en afkortingen bijgehouden die niet gedocumenteerd zijn. Om een voorbeeld van het probleem te geven: BEG, DAB, GSE, JR, LC, MHO, TDK, WVL zijn ook medewerkers van dit verslag. Ik heb van deze medewerkers uitsluitend de afkorting, dus geen naam, geen adres, e-mail of dergelijke.

Ik heb duidelijk hulp nodig van zoveel mogelijk medewerkers om deze gegevens te kunnen duiden. Daarenboven zou ik nieuwe afspraken willen maken in verband met de vernieuwde werking van het BTO.

Kan iedereen die verder wil meewerken, contact met mij opnemen? Bij voorkeur per e-mail, maar het kan natuurlijk ook per brief of via de telefoon. Stuur mij in eerste instantie persoonlijke informatie op: naam, voornaam, adres, telefoonnummer, e-mail, enzovoort. Ik stuur als bevestiging een eerste stand van zaken.

bto@scarlet.be

Serge Van Cleynenbreugel

Ternatstraat 33

1742 Sint-Katherina-Lombeek

Tel: 02/582.72.21

Dwaalgasten en zwervers per decade in België in 2003

Soort	Jan			Feb			Mrt			Apr			Mei			Jun			Jul			Aug			Sep			Okt			Nov			Dec			Totaal			
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III				
<i>Plutella xylostella</i>													7	4	5	29	50	38	34	27	12	32	5	2	4	10	2													261
<i>Loxostege sticticalis</i>																2																								4
<i>Nomophila noctuella</i>													1	4		4	6	6	10	7	36	269	259	258	285	790	527	98	22	1	1									2578
<i>Ucea ferrugalis</i>																						1			1			1												4
<i>Acherontia atropos</i>																																								7
<i>Agrilus convolvuli</i>													1			1	2	2	2	2	2	88	255	151	26	38	6	7												577
<i>Hyles livornica</i>																1																								1
<i>Macroglossum stellatarum</i>										1			5	2	15	45	83	83	28	40	18	94	279	300	229	147	85	15	15	1	1									1404
<i>Colias alfacariensis</i>										6			3						5			2			2			1												20
<i>Colias crocea</i>										1			1			1	7	26	64	234	114	28	130	311	504	71	138	10	3											1643
<i>Colias hyale</i>																	2	4	5	4	5	4	1	10	35	25	6													92
<i>Lampides boeticus</i>																				1					1															2
<i>Vanessa atalanta</i>										4	2	1	9	34	16	33	91	148	243	327	679	633	377	133	72	84	165	73	34	23	4	1								3189
<i>Vanessa cardui</i>													1	23	19	97	871	567	161	229	831	1476	459	38	33	43	117	38	2	5										5010
<i>Nycterosea obustipata</i>																									1															1
<i>Rhodometra saccharia</i>																																								1
<i>Siona lineata</i>																																								87
<i>Agrotis ipsilon</i>																																								409
<i>Autographa gamma</i>													1	1	3	2	6	5	30	12	96	127	83	17	19	2	2	1	2											9431
<i>Chrysoideixis chalcites</i>																																								23
<i>Helicoverpa armigera</i>																			4			3	1	2	2	7	2	2	2											9
<i>Heliothis pelligera</i>																																								13
<i>Perithroma saucia</i>																																								5
<i>Spodoptera exigua</i>																																								10

Trekvlinders per decade in België in 2003

Soort	Jan			Feb			Mrt			Apr			Mei			Jun			Jul			Aug			Sep			Okt			Nov			Dec			Totaal						
	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III							
<i>Lozantaenoides formosana</i>																																											53
<i>Hemaris lucifformis</i>																																											4
<i>Hyles euphorbiae</i>																																											1
<i>Hyles gallii</i>																																											4
<i>Proserpinus proserpina</i>																																											1
<i>Iphicides podalirius</i>																																											4
<i>Papilio machaon</i>				2																																							527
<i>Polyommatus coridon</i>																																											377
<i>Argynnis paphia</i>																																											44
<i>Issoria lathonia</i>																																											512
<i>Nymphalis antiopa</i>																																											2
<i>Nymphalis polychloros</i>																																											1
<i>Stegania trimaculata</i>																																											19
<i>Autographa bractea</i>																																											1
<i>Catocala fraxini</i>																																											1
<i>Catocala sponsa</i>																																											7
<i>Chloanthia hyperici</i>																																											6
<i>Cryphia algaeae</i>																																											29
<i>Hoplodrina ambigua</i>																																											453
<i>Lithophane lesautieri</i>																																											4
<i>Macdunnoughia confusa</i>																																											91
<i>Mythimna albipuncta</i>																																											262
<i>Mythimna l-album</i>																																											9
<i>Euplagia quadripunctaria</i>																																											19

Bibliografie

- De Prins, W. 1998. Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. — *Studiedocumenten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen* **92**: 1–235.
- Vanholder, B. 2003. Trekvlinders in 2001, achttiende jaarverslag (Lepidoptera). — *Phegea* **31**(2): 41–59.
- Vanholder, B. 2004. Trekvlinders in 2002, negentiende jaarverslag (Lepidoptera). — *Phegea* **32**(4): 117–136.
- KMI, 2004. Klimatologisch overzicht van het jaar 2003. — <http://www.meteo.be/nederlands/pages/Klimatologisch/Jaar2003nl.html>.
-

3 9088 01277 9906

Boekbespreking

Tokár, Z., Lvovsky, A. & Huemer, P.: *Die Oecophoridae s.l. (Lepidoptera) Mitteleuropas. Bestimmung – Verbreitung – Habitat – Bionomie.*
23 × 17 cm, 120 p., 15 kleurenplaten, 31 zwart-witplaten, F. Slamka, Račianska 61, SK-83102 Bratislava, Slovakia, gebonden, 2005, 40,- € (ISBN 80-969052-2-8).

Waar er 10 jaar geleden haast nog geen goede identificatieliteratuur voor Microlepidoptera was, wordt met deze publicatie een van de laatste nog onbehandelde groepen voorgesteld: de Oecophoridae. Het boek bevat tevens de soorten uit de families Chimabachidae, Amphisbatidae en enkele soorten uit de Depressariidae (niet de grote genera *Agonopterix* en *Depressaria* zelf). In het totaal worden 109 soorten voorgesteld waarvan er 86 in Midden-Europa voorkomen. Hieronder verstaat men Duitsland, Hongarije, Luxemburg, Oostenrijk, Polen, Slowakije, Tsjechië, Zwitserland, en delen van België, Bosnië-Herzegovina, Frankrijk, Italië, Kroatië, Litouwen, Nederland, Oekraïne, Roemenië, Servië en Montenegro, Slovenië en Wit-Rusland.

Haast alle soorten worden in kleur afgebeeld en van alle soorten worden tekeningen van de mannelijke en vrouwelijke genitalia getoond. Hiermee zijn alle soorten te determineren, meestal alleen al door vergelijking met de afbeeldingen op de mooie kleurenplaten. De tekst bevat gegevens over de vliegtijd, de voedselplant(en) van de rups, de biotoopvoorkeur en de verspreiding binnen het behandelde gebied en de algemene verspreiding.

Dit boek is een mooie aanvulling op de inmiddels bekende reeks door F. Slamka uitgegeven, met het doel de Microlepidoptera, en dan vooral de Microlepidoptera, van Midden-Europa te herkennen. Deze publicatie zal nog lang meegaan als enige determineerwerk voor deze groep. Ze mag niet ontbreken in de boekenkast van iemand die zich met Midden-Europese Microlepidoptera bezig houdt.

Willy De Prins

Inhoud:

Beshkov, S. & Slivov, A.: On the presence of <i>Valerietta niphopasta</i> and <i>Valerietta hreblayi</i> in Europe and of <i>Chersotis anderegii</i> on the Balkan Peninsula (Lepidoptera: Noctuidae)	85
Bosmans, B.: <i>Phoracantha recurva</i> (Coleoptera: Cerambycidae) found in a cluster of bananas.	105
Coutsis, J. G. & Ghalvalás, N.: <i>Archon apollinus</i> from Ródos Island, Greece, confirmation desirable (Lepidoptera: Papilionidae)	81
De Prins, W.: <i>Dysgonia algira</i> , a new species for the Belgian fauna (Lepidoptera: Noctuidae).....	111
Dils, J. & Özbek, H.: A new species of the genus <i>Conophorus</i> (Diptera: Bombyliidae) from Turkey	107
Troukens, W.: Schijnsnuitkevers, vuurkevers, snoerhalskevers en waaikevers aan de westrand van Brussel (Coleoptera: Pythidae, Pyrochroidae, Anthicidae & Rhipiphoridae).....	99
Van Cleynenbreugel, S.: Trekvlinders in 2003, twintigste jaarverslag (Lepidoptera).....	113
Boekbesprekingen	84, 98, 120

verantw. uitg.: W. De Prins, Dorpstraat 401B, B-3061 Leefdaal (Belgium) - Tel: +32-2-305.37.32